

A MAGYAR
KODÁLY
TÁRSASÁG
HÍREI

XXXVII. évfolyam

2016/3

BÉKÉS – TARHOS

De messzire kerültem tőletek,
víg fallalák, fátyol-bús madrigálok!
Ez a pár év viharként pörgetett,
dallamatokra mégis rátalálok:
ott állok én is a híres kórus
szélén, jótorkú, rövidnadrágos
kölyök s száll a „Van három
jóbarátom...”

A grófi park nagyobb fényűzést még
nem látott: fehér zongorbillentyűn
küszködött nehéz ujjunk, ág-görcsét,
kapát-kaszát fogó merevséget gyűrt
le az idegenül lágy futam, és
– milyen csoda! – a paraszti nehéz
hallás Bartókon és Kodályon
könnyebbült.

Ó, zenét adó hatalom! Hisz úgy
építettünk iskolát, téglát hordva,
semmink se volt, cukorrépa-vasút
vitt reggelenként: s míg dalunk galambja
szűz álmoként röpi, hivatalok
fontoskodása között elveszett
zengő iskolánk az országos gondban.

Csukás István

A
MAGYAR
KODÁLY TÁRSASÁG
HÍREI

SZERKESZTI:
MÁRKUSNÉ NATTER-NÁD KLÁRA

XXXVII. évfolyam – 2016/3
szeptember

TARTALOM

A Magyar Kodály Társaság Közhasznú Egyesület Alapszabálya	4
Rövidített jegyzőkönyv	21
Tiszteletbeli tagok 2016-ban – <i>dr. Ittész Mihály</i>	25
100 éve született Gulyás György – Békés Tarhos Kalendárium	
– <i>Farkas Lászlóné; Béres Károly; Márkusné Natter-Nád Klára</i>	27
Békés-tarhosi Zenei Napok – Program 2016	44
Forrai Katalin emlékfilm – <i>M. Dietrich Helga</i>	47
A Budapesti Monteverdi Kórus Erdélyben járt – <i>Kollár Éva</i>	49
Kórusfesztivál Baján – <i>Nagy Ernő</i>	53
A Cantabile Kórus Salzburgban – <i>Nagy Márta</i>	56
Mesterkurzusok Szegeden és Balassagyarmaton – <i>Nagy Márta</i>	57
Erdélyországban járva – <i>dr. Sipos László</i>	59
Konferencia és koncert Bartók Béla és Járdányi Pál emlékére	
– <i>dr. Fehér Anikó</i>	62
100 éves lenne dr. Kovács Géza – <i>Nagy Márta</i>	63

A címodalt Borsos Miklós alkotásával **Szántó Tibor** tervezte

A kiadványt Dobó Nándor tervezte

Kiadja a Magyar Kodály Társaság

Felelős kiadó: a Magyar Kodály Társaság elnöke

Adószámunk: 19040437-1-42

ISSN 0230-3639

Nyomda: László és Társa Bt.

Felelős vezető: László András

Kiadványunk támogatói

Nemzeti Kulturális Alap

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

MAGYAR MŰVÉSZETI
AKADÉMIA

Kodály Zoltán

Túri Török Tibor alkotása

A Nagyvázsonyi Kinizsi vár felújított lakótornyában,
a 2016-ban megnyílt kiállítási tereben

TISZTELT TAGTÁRSAK!

Örömmel jelentem, hogy a 2015. évi rendes (május 21.) illetve rendkívüli (november 25.) Közgyűlés által módosított és elfogadott Alapszabályt 2016. március 4-i Végzésében a Fővárosi Törvényszék jóváhagyta és ezzel közhasznú egyesületi besorolásunk is megerősítést nyert. Ezzel a korábbi Alapszabály érvényét veszítette. Az előírásoknak megfelelően az új Alapszabályt ezennel közzétesszük. Az Alapszabályban való keresés megkönnyítésére tartalomjegyzéket is közlünk a főszöveg után.

Kérem a tisztelt Tagtársakat, hogy olvassák el, ismerjék meg az Alapszabályt, mely társaságunk működéséhez és szakmai tevékenységéhez is iránymutatást ad, a MKT minden tagjára kötelező érvényű, de ne a gúzsba kötő szabályozást, hanem a lehetőségek keretét, a működés biztonságát adó eszközt lássák benne.

dr. Ittész Mihály
elnök

A MAGYAR KODÁLY TÁRSASÁG KÖZHASZNÚ EGYESÜLET ALAPSZABÁLYA

A jelen módosított Alapszabály a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban Ptk.) és az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (a továbbiakban Civil tv.) rendelkezései alapján készült.

I. fejezet

A Társaság adatairól, jellegéről, tevékenységéről és céljairól

1. §

1. Az egyesület neve: MAGYAR KODÁLY TÁRSASÁG
2. Székhelye: 1064 Budapest VI. Vörösmarty utca 35.
3. A Társaság pecsétje kör alakú, körbe futó feliratban a név, középen az alapítás éve: Magyar Kodály Társaság 1978

2. §

1. A Magyar Kodály Társaság (továbbiakban Társaság) *célja*: Kodály Zoltán teljes szellemi hagyatékának ápolása, népszerűsítése:
 - a) zeneműveinek, pedagógiai és tudományos munkásságának a lehető legszélesebb körben való megismertetése;
 - b) zenei nevelési eszméinek életben tartása és gyakorlati alkalmazásuk szorgalmazása és segítése;
 - c) szellemiségének, művelődéspolitikai és közéleti szerepvállalása példájának ébren tartása.

2. E célok megvalósítása érdekében a Társaság mint közhasznú szervezet a következő területeken munkálkodik: kulturális tevékenység, kulturális örökség megóvása, ismeretterjesztés, tudományos tevékenység, a következő jogszabályok figyelembevételével:

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. Törvény 76. § (1) és (2) bekezdése b)-i) alpontjai.

A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 121. § a) és b) alpontja. Magyarországi helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvény 13. § (1) bekezdés 7. pontja, a 23. § (4) bekezdés 16. és 17. pontja valamint ugyan ezen szakasz (5) bekezdésének 13. pontja.

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. Törvény 5. § (1) bekezdése.

Nevezetesen a következő tevékenységeket folytatja:

- a) megemlékezéseket, hangversenyeket, előadásokat, tudományos konferenciákat, szakmai tanácskozásokat, zenei műveltségi vetélkedőket, pályázatokat és kiállításokat szervez, illetve kezdeményez és támogat;
 - b) megjelenteti A Magyar Kodály Társaság Hírei című periodikát, és elektronikus honlapot, s benne hírlevelet hoz létre és működtet, továbbá esetenként egyéb nyomtatott vagy audiovizuális kiadványokat ad közre vagy támogat;
 - c) együttműködik a magyar zenei és zeneoktatási intézményekkel, zenei együttesekkel, más szakmai egyesületekkel és testületekkel, kiemelten a Kodály nevével viselőkkel;
 - d) kapcsolatot létesít a Nemzetközi Kodály Társasággal, esetenként a külföldi Kodály Társaságokkal és intézetekkel.
3. A Társaság nem zárja ki, hogy tagjain kívül mások is részesülhessenek közhasznú szolgáltatásaiból.
4. A Társaság közvetlen politikai tevékenységet nem folytat, szervezete pártoktól független és azoknak anyagi támogatást nem nyújt.

II. fejezet

A Társaság szervezete

3. §

1. A Társaság státusza: A Magyar Kodály Társaság jogi személy és közhasznú szervezet.
2. A Társaság egyéni, csoportos/intézményi, tiszteleti és pártoló tagok közössége.
3. Működése kiterjed egész Magyarországra és a szomszédos államok magyar közösségeire.

4. A hatékonyabb működés érdekében – az elnökség jóváhagyásával és iránymutatásával – egyéni és intézményi tagok tagcsoportokat hozhatnak létre, amelyek tevékenységére és működésére az alapszabályban foglaltak irányadók. Tagcsoportot települések, járások, megyék, régiók vagy jól meghatározható földrajzi tájegységek keretében legalább 15 fős tagsággal lehet létesíteni. A tagcsoportokon belül kisebb műhelyek működhetnek.

4.1. A tagcsoport élén választott 3-5 tagú vezetőség, illetve vezető áll, aki az országos elnökségben teljes jogú tagként képviseli a tagcsoportot.

4.2. A tagcsoport nem jogi személy, nem rendelkezik önálló gazdasági ügyvitellel és önálló számlával.

4.3. A tagcsoport saját programjáról önállóan dönt, s azokat önállóan szervezi, de működési és program-támogatásait a Társaság országos hatáskörű szervein vagy helyi pénzügyi lebonylítón keresztül kapja, illetve veheti igénybe.

4.4. Az elnökség és a tagcsoportok vezetősége az együttműködést eseti vagy hosszabb távon érvényes írásbeli megállapodásban szabályozhatja.

4.§

1. A Társaság munkáját a következő szervek irányítják, illetve ellenőrzik:
 - a) Közgyűlés,
 - b) Elnökség,
 - c) Felügyelőbizottság.
2. Az ügyviteli és szervezési munkákat – fizetett alkalmazottként – a Társaság titkára végzi az elnök és/vagy megbízottja irányításával.

5. §

- 1.1. A Társaság legfőbb, döntéshozó szerve a Közgyűlés:
 - a) a Közgyűlés a Társaságot érintő minden kérdésben dönthet;
 - b) a Közgyűlések közötti időszakban a közhasznúsági státusszal járó feladatokat az Elnökség végzi;
 - c) az Elnökség és a Felügyelőbizottság a Közgyűlésnek felelősséggel tartozik.
- 1.2. A Közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik:
 - a) az alapszabály módosítása;
 - b) az egyesület megszűnésének, egyesülésének és szétválásának elhatározása;
 - c) a vezető tisztségviselő megválasztása, visszahívása és díjazásának megállapítása;
 - d) az éves költségvetés elfogadása;
 - e) a tagsági díj megállapítása;

a tagdíjak összege 2015. január 1-től dolgozóknak 2500 Ft/év, nyugdíjasoknak, diákoknak 1000 Ft/év, intézményeknek 5000 Ft/év, mely összeget március 31-ig, de legkésőbb a közgyűlésig – bevételi

pénztárbizonylattal igazoltan – készpénzben, átutalással vagy csekken kell befizetni.

- f) az éves beszámoló – ezen belül az ügyvezető szervnek az egyesület vagyoni helyzetéről szóló jelentésének – elfogadása;
- g) a vezető tisztségviselő feletti munkáltatói jogok gyakorlása, ha a vezető tisztségviselő az egyesülettel munkaviszonyban áll;
- h) az olyan szerződés megkötésének jóváhagyása, amelyet az egyesület saját tagjával, vezető tisztségviselőjével, a felügyelőbizottság tagjával vagy ezek hozzátartozójával köt;
- i) a jelenlegi és korábbi egyesületi tagok, a vezető tisztségviselők és a felügyelőbizottsági tagok vagy más egyesületi szervek tagjai elleni kártérítési igények érvényesítéséről való döntés;
- j) a felügyelőbizottság tagjainak megválasztása, visszahívásuk és díjazásuk megállapítása;
- k) a választott könyvvizsgáló megválasztása, visszahívása és díjazásának megállapítása; és
- l) a végelszámoló kijelölése.

1.3.1. A Közgyűlést évente legalább egyszer össze kell hívni a közhasznúsági melléklet és pénzügyi beszámoló elfogadására, a magasabb jogszabályban meghatározott időszakban.

1.3.2. Az Elnökség határozatára, vagy a tagság egyharmadának a cél megjelölésével az Elnökséghez benyújtott írásbeli kívánságára, valamint a felügyeleti szerv írásbeli javaslatára, bármikor össze kell hívni.

1.3.3. A Közgyűlésre a napirend ismertetését tartalmazó hirdetmény és névre szóló postai vagy elektronikus meghívó útján kell a tagokat legalább 15 nappal előbb meghívni. A meghívóhoz az átvételt, egyúttal a részvételi szándékot igazoló, postafordultával visszaküldendő mellékletet (levágható részt vagy önálló lapot) kell adni.

1.3.4. A Társaság megfelelő saját teremmel nem rendelkezvén a Közgyűlés helyéről a Társaság székhelye közeli intézményben kell a résztvevők befogadására alkalmas helyen gondoskodni.

1.3.5. A Közgyűlés napirendjének tartalmaznia kell a kötelezően előírt feladatokat (pl. közhasznúsági melléklet és pénzügyi beszámoló elfogadása), az időszerű beszámolókat, a szakmai tervek és a költségvetés ismertetését és elfogadását, esetenként a személyi kérdéseket. A napirendet a közgyűlés egyszerű többséggel fogadja el.

1.3.6. A napirend kiegészítése

a) A közgyűlési meghívó kézbesítésétől vagy közzétételétől számított, az alapszabályban meghatározott időn belül a tagok és az egyesület szervei a közgyűlést összehívó szervtől vagy személytől a napirend kiegészítését kérhetik, a kiegészítés indokolásával.

b) A napirend kiegészítésének tárgyában a közgyűlést összehívó szerv vagy személy jogosult dönteni. Ha a napirend kiegészítése iránti kérelemről a közgyűlést összehívó szerv vagy személy nem dönt vagy azt

elutasítja, a közgyűlés a napirend elfogadásáról szóló határozat meghozatalát megelőzően külön dönt a napirend kiegészítésének tárgyában. c) A napirend kiegészítését a meghívó kézhezvételét követően három napon belül kell kezdeményezni. A közgyűlést összehívó szerv vagy személy további két napos határidővel nyilatkozik a módosítási javaslat elfogadásáról vagy elutasításáról.

1.3.7. A Közgyűlés levezető elnökére az elnök tesz javaslatot, a további közgyűlési tisztségviselőkre – jelölő- és szavazatszámláló bizottság, jegyzőkönyvvezető és hitelesítők – a levezető elnök. A közgyűlési tisztségviselőket nyílt szavazással, egyszerű szótöbbséggel választja meg a Közgyűlés. Többes jelölés esetén titkos szavazást kell elrendelni.

1.4.1. A Közgyűlés a szavazásra jogosult tagok több mint felének jelenléte esetén határozatképes. Szavazásra az egyéni tagok és a csoportos/intézményi tagok képviselői jogosultak, amennyiben legkésőbb a közgyűlés kezdetéig megfizették az adott évben esedékes tagdíjat. A tiszteltbeli tag tanácskozási joggal vehet részt a társaság szerveinek ülésein, de szavazati joggal nem rendelkezik. A tagdíjbefizetés határidejével kapcsolatos megszorítás nem vonatkozik a tiszteltbeli tagra. (10. § 2.3. pont)

1.4.2. A határozatképesség hiánya miatt elhalasztott Közgyűlést az első időpontot követően 30 napon belül újra össze kell hívni.

1.4.3. A határozatképesség hiánya miatt elhalasztott és másodszorra összehívott Közgyűlés az eredeti napirendre felvett kérdésekben a megjelent tagok számától függetlenül határozatképes, amennyiben erre a tagokat az eredeti meghívóban előre figyelmeztették.

1.5. A Társaság céljának módosításához és az egyesület megszűnéséről szóló közgyűlési döntéshez a szavazati joggal rendelkező tagok háromnegyedes szótöbbséggel hozott határozata szükséges.

1.6.1. A Társaság alapszabályának módosításához a jelen lévő tagok háromnegyedes szótöbbséggel hozott határozata szükséges. Egyebekben a Közgyűlés határozatait nyílt szavazással és egyszerű szótöbbséggel hozza.

1.6.2. A közgyűlés az éves beszámolót és a közhasznúsági mellékletet nyílt szavazással és egyszerű szótöbbséggel hagyja jóvá.

1.6.3. Az intéző és képviselő szervek valamint a Felügyelőbizottság tagjainak megválasztása ugyancsak nyílt szavazással történik.

1.6.4. A megjelent tagok többségének kívánságára a tárgyalásra kerülő határozati javaslatokról titkos szavazással kell dönteni.

1.6.5. A Közgyűlésben minden tagnak – beleértve a csoportos/testületi tagok képviselőjét is – egy szavazata van. Egyenlő szavazatszám esetén az adott kérdés újra kell tárgyalni, és arról újra kell szavazni.

1.7. 1. A Közgyűlésről jegyzőkönyvet kell készíteni, amely tartalmazza: - a megjelent tagok nevét, - a Közgyűlés lényeges mozzanatait és határozatait.

1.7.2. A Közgyűlés határozatairól külön nyilvántartást kell vezetni a Ha-

tározatok könyvében, amelyben az egyes határozatokkal kapcsolatban föl kell jegyezni a Közgyűlés döntéseinek tartalmát, időpontját és hatályát, illetve a döntést támogatók és ellenzők számarányát, lehetőleg nevét is.

1.7.3. A Közgyűlés döntéseit az érintettekkel az elnök nyolc napon belül írásban közli. A döntéseket nyilvánosságra hozza a döntés jellegéhez, jelentőségéhez igazodó formában (pl. faliújság/hirdetőtábla, periodika, elektronikus és/vagy nyomtatott hírlevél), illetve hozzáférhetővé kell tenni a Társaság irodájában.

1.7.4. A Közgyűlés, mint döntéshozó szerv ülései nyilvánosak; a nyilvánosság azonban nem szolgálhatja a rendzavarást. A levezető elnök köteles az ülések rendjét biztosítani.

1.7.5. A jegyzőkönyvet a Társaság elnöke, vagy annak megbízásából az Elnökség egyik tagja, valamint a jegyzőkönyv-vezető írja alá, továbbá a jegyzőkönyvet két tag hitelesíti.

1.7.6. A jegyzőkönyvet nyomtatott és elektronikus formában hozzáférhetővé kell tenni a Társaság irodájában, a Társaság kiadványában és honlapján. A Közgyűlés üléseiről készült jegyzőkönyvről, a másolás költségeinek megtérítése mellett, a nyilvánosság elvének megfelelően másolat kérhető.

6. §

1.1. Az Elnökség a Közgyűlés által három évre választott testület, a Társaság ügyvezető szerve, amely gondoskodik az alapszabályban és programban foglaltak, valamint a Közgyűlés határozatainak végrehajtásáról.

1.2. Az ügyvezetés feladatai

Az ügyvezetés feladatkörébe tartozik

- a) az egyesület napi ügyeinek vitele, az ügyvezetés hatáskörébe tartozó ügyekben a döntések meghozatala;
- b) a beszámoló elkészítése és azoknak a közgyűlés elé terjesztése;
- c) az éves költségvetés elkészítése és annak a közgyűlés elé terjesztése;
- d) az egyesületi vagyon kezelése, a vagyon felhasználására és befektetésére vonatkozó, a közgyűlés hatáskörébe nem tartozó döntések meghozatala és végrehajtása;
- e) az egyesület jogszabály és az alapszabály szerinti szervei megalakításának és a tisztségviselők megválasztásának előkészítése;
- f) a közgyűlés összehívása, a tagság és az egyesület szerveinek értesítése;
- g) az ügyvezető szerv által összehívott közgyűlés napirendi pontjainak meghatározása;
- h) részvétel a közgyűlésen és válaszadás az egyesülettel kapcsolatos kérdésekre;
- i) a tagság nyilvántartása;
- j) az egyesület határozatainak, szervezeti okiratainak és egyéb könyveinek vezetése;

- k) az egyesület működésével kapcsolatos iratok megőrzése;
- l) az egyesületet érintő megszűnési ok fennállásának mindenkori vizsgálata és annak bekövetkezése esetén az e törvényben előírt intézkedések megtétele; és

m) az alapszabály felhatalmazása alapján a tag felvételéről való döntés

2.1. Az Elnökség tizenegy (11), a Közgyűlés által választott tagból és a tagcsoportok vezetőiből áll.

2.2. Az elnök, a társelnökök és az elnökség tagjai egymást követően összesen legfeljebb kétszer választhatók újra (folyamatosan tehát maximum három ciklusban tölthetik be pozíciójukat).

2.3. Az Elnökség tagja csak büntetlen előéletű magyar állampolgár, illetve határon túli magyar közösség büntetlen előéletű tagja lehet, aki rendelkezik a szabad mozgás és tartózkodás jogával.

2.4. Az Elnökség saját tagjai közül választ elnököt (aki egyben a Társaság elnöke) és két társelnököt háromévi időtartamra.

2.5.1. A Társaság vezető tisztségviselői: az Elnökség tagjai, akiket a két tisztújító közgyűlés közötti időtartamra kell megválasztani. A tag ugyanazon időben csak egy vezető tisztséget láthat el.

2.5.2. A Társaság vezető tisztségviselőjének kizárólag az választható meg, aki a Társaságnak tagja.

Vezető tisztségviselő az a nagykorú személy lehet, akinek cselekvőképességét a tevékenysége ellátásához szükséges körben nem korlátozták. A vezető tisztségviselő feladatait személyesen köteles ellátni.

Megszűnik a vezető tisztségviselői megbízatás:

- határozott idejű megbízatás esetén a megbízás időtartamának lejártával;
- megszüntető feltételhez kötött megbízatás esetén a feltétel bekövetkezésével;
- visszahívással;
- lemondással;
- a vezető tisztségviselő halálával;
- a vezető tisztségviselő cselekvőképességének a tevékenysége ellátásához szükséges körben történő korlátozásával;
- a vezető tisztségviselővel szembeni kizáró vagy összeférhetlenségi ok bekövetkeztével.

A vezető tisztségviselő visszahívására akkor kerülhet sor, ha feladatát – az Elnökség – kétszeri írásbeli felszólítása ellenére sem teljesíti, illetve olyan magatartást tanúsít, amely méltatlan a Társaság által kitűzött célokhoz, vagy amely veszélyezteti a Társaság céljainak megvalósítását.

2.5.3. A Társaságnak nem lehet vezető tisztségviselője:

- az, akit bűncselekmény elkövetése miatt jogerősen szabadságvesztés büntetésre ítélték, amíg a büntetett előléthez fűződő hátrányos következmények alól nem mentesült,
- az, akit e foglalkozástói jogerősen eltiltottak.

- az eltiltást kimondó határozatban megszabott időtartamig nem lehet vezető

tisztségviselő az, akit eltiltottak a vezető tisztségviselői tevékenységtől.
2.5.4. A Társaság megszűnését követő három évig nem lehet más közhasznú szervezet vezető tisztségviselője az a személy, aki korábban olyan közhasznú szervezet vezető tisztségviselője volt – annak megszűnését megelőző két évben legalább egy évig –,

- a) amely jogutód nélkül szűnt meg úgy, hogy az állami adó- és vámhatóságnál nyilvántartott adó- és vámtartozását nem egyenlítette ki,
- b) amellyel szemben az állami adó- és vámhatóság jelentős összegű adóhiányt tárt fel,
- c) amellyel szemben az állami adó- és vámhatóság üzletlezárás intézkedést alkalmazott, vagy üzletlezárást helyettesítő bírságot szabott ki,
- d) amelynek adószámát az állami adó- és vámhatóság az adózás rendjéről szóló törvény szerint felfüggesztette vagy törölte.

A vezető tisztségviselő, illetve az ennek jelölt személyes valamenynyire érintett közhasznú szervezetet előzetesen tájékoztatni arról, hogy ilyen tisztséget egyidejűleg más közhasznú szervezetnél is betölt.

2.5.5. A Közgyűlés és az Elnökség határozathozatalában nem vehet részt az a személy, aki vagy akinek közeli hozzátartozója a határozat alapján

- a) kötelezettség vagy felelősség alól mentesül, vagy
- b) bármilyen más előnyben részesül, illetve a megkötenendő jogügyletben egyébként érdekelt.

Nem minősül előnynek a közhasznú szervezet cél szerinti juttatásai keretében a bárki által megkötés nélkül igénybe vehető nem pénzbeli szolgáltatás, illetve az egyesület által tagjának, a tagsági jogviszony alapján nyújtott, létesítő okiratnak megfelelő cél szerinti juttatás.

3.1. Az Elnökség üléseit évenként legalább négyszer tartja, de ha az elnök vagy a tagok egyharmada szükségesnek látja, azt bármikor össze kell hívni.

3.2. A tagokat az ülésről annak megtartása előtt legalább nyolc (8) nappal kell értesíteni.

3.3. Az Elnökség által alkalmazott titkár részt vesz az elnökség ülésein és vezeti a jegyzőkönyvet. A jegyzőkönyv vezetésére az elnök, a titkár akadályoztatása esetén, illetve más indokolt esetben az elnökség egy tagját kérheti fel a testület jóváhagyásával.

3.4. Az Elnökség üléseire – tanácskozási joggal – a napirenden lévő kérdésekben érdekelt más személyeket is meghívhat.

3.5. Az Elnökség az egyes feladatok megoldására tagjai közül témafelelőst bízhat meg, illetve esetenként bizottságot (bizottságokat) alakíthat. A témafelelős, illetve a bizottság feladata elvégzéséről az Elnökségnek számol be.

3.6. A Társaság szolgáltatásait és azok igénybevételének módját az Elnökség nyilvánosságra hozza.

4.1. A határozati javaslatok megszavazására az 5. § 1.6.1. és 1.6.3. pontjában foglaltakat kell értelemszerűen alkalmazni.

4.2. Az Elnökség határozata a Társaság minden tagjára kötelező.

4.3. Az Elnökség üléséről készített jegyzőkönyvre vonatkozóan az 5. § 1.7.1.-1.7.4. pontjaiban foglaltakat kell értelemszerűen alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a jegyzőkönyvet az Elnökségnek egy tagja hitelesíti.

4.4. A határozatokról külön nyilvántartást kell vezetni a Határozatok könyvében, amelyben az egyes határozatokkal kapcsolatban föl kell jelezni az Elnökség döntéseinek tartalmát, időpontját és hatályát, illetve a döntést támogatók és ellenzők számarányát, lehetőleg név szerint is.

4.5. Az Elnökség döntéseit az érintettekkel nyolc napon belül írásban közli. A döntéseket nyilvánosságra hozza a döntés jellegéhez, jelentőségéhez igazodó formában (pl. fal- újság, hirdetőtábla, periodika, elektronikus és/vagy nyomtatott hírlevél), illetve hozzáférhetővé kell tenni a Társaság irodájában.

4.6. A Társaság iratai – előre egyeztetett időpontban – megtekinthetők.

5. Az Elnökségnek a Társaság egy vagy több tagját kizáró határozata ellen a kihirdetéstől számított 15 napon belül lehet a Küldöttközgyűléshez fellebbezni. A fellebbezést írásban kell az irodavezető titkárhoz benyújtani. (Lásd még: 9.§ 5. pont)

6.1. Az Elnökség ülései nyilvánosak, a nyilvánosság azonban nem szolgálhatja a rendzavarást. A levezető elnök köteles az ülések rendjét biztosítani. A nyilvánosság jogszabályban meghatározott esetekben korlátozható.

6.2. Az Elnökség üléseiről készült jegyzőkönyvről, a másolás költségének megtérítése mellett, a nyilvánosság elvének megfelelően másolat kérhető.

7. §

1.1. A Társaság elnöke: a hatóságok és harmadik személy előtt képviseli a Társaságot;

1.2. gondoskodik a közgyűlés és az elnökségi ülés összehívásáról, és azokat vezeti;

1.3. gondoskodik a Közgyűlés és az Elnökség határozatainak végrehajtásáról, biztosítja az alapszabály és a Társaságot érintő jogszabályok, rendeletek megtartását.

1.4. Az Elnök gyakorolja a fizetett alkalmazott(ak) felett a munkáltatói jogokat és köteleességeket.

1.5. Az Elnököt, mint a Társaság önálló képviselőjét, illeti a bankszámla feletti rendelkezés és az utalványozás joga.

2.1. A társelnökök az elnök helyettesei, annak megbízásából képviselik a Társaságot.

2.2. A társelnökök segítik az elnököt feladatainak ellátásában, – szükség esetén egyes elnöki feladatok, felelősségi körök átruházásával.

- 3.1. A titkár vezeti a Társaság irodáját, biztosítja a Társaság feladatainak és az Elnökség határozatainak végrehajtását;
 - 3.2. gondoskodik a tagság és a Társaság szolgáltatásait igénybe vevők tájékoztatásáról;
 - 3.3. vezeti a Társaság tagnyilvántartását;
 - 3.4. kezeli a Társaság, mint közhasznú szervezet működésével kapcsolatosan keletkező iratokat és gondoskodik – az Elnök utasítása, illetve engedélye alapján – az iratokba való betekintés lehetőségéről.
 - 3.5. Az Elnök megbízásából képviseli a Társaságot.
 - 3.6. A titkárral és más fizetett munkatársakkal munkaszerződést kell kötni, s ebben a hatályos munkaügyi rendelkezések figyelembevételével szabályozni kell a munkaköri feladatokat, a munkaidőt, a fizetést, a szabadságot, egyéb juttatásokat; a munkaszerződést a feladatokat részletesen rögzítő munkaköri leírással kell kiegészíteni.
 - 3.7. A titkár 3.1.-3.4. pontokban meghatározott feladatai egyes elemeinek ellátásával az elnök alkalmilag vagy hosszabb távra társadalmi munkást vagy fizetett alkalmazottat bízhat meg.
- A vezető szerv határozathozatalában nem vehet részt az a személy, aki vagy akinek közeli hozzátartozója a határozat alapján
- 4.1.1. A vezető szerv határozathozatalában nem vehet részt az a személy, aki vagy akinek közeli hozzátartozója (házastársa, egyeneságbeli rokona, örökbefogadott, mostoha- vagy nevelt gyermeke, ill. örökbefogadó-, mostoha- vagy nevelőszülő és testvér) vagy hozzátartozója (közeli hozzátartozó, élettárs, egyeneságbeli rokon házastársa, házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, a testvér házastársa) (2013. évi V.tv. 8:1 §) a határozat alapján
 - a) kötelezettség vagy felelősség alól mentesül, vagy
 - b) bármilyen más előnyben részesül, illetve a megkötendő jogügyletben egyébként érdekelt.
 - 4.1.2. Nem minősül előnynek a hozzátartozó vonatkozásában a közhasznú szervezet cél szerinti juttatásai keretében a bárki által megkötés nélkül igénybe vehető nem pénzbeli szolgáltatás, illetve a Társaság által tagjainak, a tagsági jogviszony alapján nyújtott, létesítő okiratnak megfelelő cél szerinti juttatás.

III. fejezet

A Társaság tagsága

A tagsági viszony létesítése és megszűnése

A tagok jogai és kötelességei

8. §

1. A Társaság tagjai természetes személyek, nem jogi személy intézmények/együttesek és jogi személyek lehetnek.
- 2.1. Természetes személy lehet:

- a) alapító tag
- b) rendes tag
- c) tiszteletbeli tag
- d) pártoló tag

2.2. Intézmények (pl. iskolák, könyvtárak), zenei együttesek intézményi, illetve csoportos rendes tagként csatlakozhatnak a Társasághoz;

3.1. Jogi személy pártoló tag lehet. A pártoló tagokat is az Elnökség veszi fel.

3.2. A pártoló tag, illetve képviselője igénybe veheti a Társaság szolgáltatásait (előadások, hangversenyek, stb.) és részt vehet a Társaság közgyűlésein, de szavazati jog nélkül.

3.3. A jogi személy pártoló tag esetenként meghatározott célt szolgáló támogatást, vagy előzetesen megállapított összegű rendszeres tagsági díjat fizet.

9. §

1.1. A Társaság rendes tagja az a természetes személy vagy intézmény/csoport (pl. zenei együttes) lehet, aki, illetve amelynek képviselője kinyilvánítja, hogy egyetért az alapszabályban foglaltakkal, és írásban kéri felvételét a Társaság tagjai közé.

1.2. A felvételtől az Elnökség dönt.

2. Alapító tagok azok, akik a Társaság megalakulása kor ilyen értelmű írásbeli felkérést kaptak, és az alapító tagságot írásban elfogadták.

3. Tiszteletbeli tag az, akit a Közgyűlés azzá megválaszt.

4. Pártoló tag természetes személy, illetve jogi személy lehet, aki, illetve amelynek képviselője egyetért a Társaság célkitűzéseivel és kinyilvánítja együttműködési szándékát.

5. A tagsági jogviszony megszűnése

5.1. A tagsági jogviszony megszűnik

- a) a tag kilépésével;
- b) a tagsági jogviszony egyesület általi felmondásával;
- c) a tag kizárásával;
- d) a tag halálával, illetve – intézményi tag esetén – jogutód nélküli megszűnésével.

5.2. A tag tagsági jogviszonyát az egyesület hivatalos képviselőjéhez/elnökéhez intézett írásbeli nyilatkozattal bármikor, indoklás nélkül megszüntetheti. A tagsági jogviszony kilépéssel történő megszűnése a bejelentés beérkezésének napján lép életbe.

6. A tagsági jogviszony felmondása

6.1. Amennyiben a tag elmulasztja kinyilvánítani, hogy egyetért az alapszabályban foglaltakkal, továbbá ha a tagdíjfizetést – kétszeri felszólítás ellenére – két éven keresztül elmulasztja, a Társaság a tagsági jogviszonyt harmincnapos határidővel írásban felmondhatja.

6.2. A tagsági viszony felmondásról a Társaság közgyűlése dönt.

7. A tag kizárása

7.1. Ki kell zárni a tagot, ha büntettet vagy közerkölcsöt súlyosan sértő cselekményt követ el, vagy, ha nem tartja meg az alapszabály rendelkezéseit; továbbá, ha az egyesület alapszabályát vagy közgyűlési határozatát súlyosan, vagy ismételten sértő magatartást tanúsít.

7.2. A kizárási határozat alapja kizárólag bírói ítélet vagy elnökségi határozat lehet. A kizárás alá vont tagot az eljárás megindításáról tértivevényes levélben értesíteni kell, legalább az elnökségi ülést megelőző 15 naptári nappal, azzal, hogy védekezését az ülésen szóban vagy legkésőbb az elnökségi ülés időpontjáig írásban terjesztheti elő. A kizárásról szóló határozat meghozatala az Elnökség hatáskörébe tartozik. A tag kizárását kimondó határozatot írásba kell foglalni és indokolással kell ellátni; az indokolásnak tartalmaznia kell a kizárás alapjául szolgáló tényeket és bizonyítékokat, továbbá a jogorvoslati lehetőségről való tájékoztatást. A kizáró határozatot a tagnak postai úton tértivevényes küldeményként kell elküldeni.

7.3. A pártoló tagságot, a vonatkozó megállapodás felmondásával bármelyik fél megszüntetheti.

7.4. A kizárási (kivéve a tiszteletbeli tag kizárását) vagy törlési határozat ellen a kézhezvételtől számított 15 (tizenöt) napon belül a Közgyűléshez címzett, de az Elnökséghez benyújtandó, halasztó hatályú fellebbezéssel lehet élni. A Közgyűlés a fellebbezésről a soron következő ülésen dönt és erről a fellebbezőt írásban, – tértivevényes postai úton – értesíti. A Közgyűlés határozata ellen jogorvoslatnak helye nincs.

10. §

1.1. A tagok önkéntes vállalással részt vesznek az alapszabályban meghatározottak szerint a Társaság munkájában;

1.2. igénybe vehetik a Társaság által nyújtott szolgáltatásokat.

2. A tagok a megállapított tagsági díjat kötelesek rendszeresen fizetni.
– A tiszteletbeli tagot a tagsági díj fizetésének kötelezettsége nem terheli.

IV. fejezet

A Társaság gazdálkodásáról

1.§

1. Társaság működéséhez szükséges anyagi források:

1.1. tagdíjak;

1.2. a Társaság tevékenységéből származó jövedelmek, de gazdasági-vállalkozási tevékenységet csak közhasznú vagy a létesítő okiratban meghatározott alapcél szerinti tevékenység megvalósítását nem veszélyeztetve végez;

1.3. állami és egyéb szervek, alapítványok vagy magánszemélyek támogatása.

2. A Társaság gazdálkodása során elért eredményét nem osztja fel, azt

az Alapszabályban, mint létesítő okiratban, meghatározott célokra fordítja.

3. A Társaság szabályszerű vagyongazdálkodásáért az elnök, szükség esetén az e feladattal megbízott társelnök és a titkár együttesen felelős.

4.1. A Társaság, mint civil szervezet, könyvvizsgálata – a beszámolási kötelezettség függvényében – az egyszeres vagy a kettős könyvvitel rendszerében, magyar nyelven, forintban történik.

4.2. A Társaság beszámolója tartalmazza:

- a) a mérleget (egyszerűsített mérleget),
- b) az eredménykimutatást (eredménylevelet),
- c) kettős könyvvitel esetében a kiegészítő mellékletet.

4.3. A Társaság köteles a beszámolójával egyidejűleg közhasznósági mellékletet is készíteni.

4.4. A Társaság mint közhasznú szervezet kiegészítő mellékletében be kell mutatni a támogatási program keretében végleges jelleggel felhasznált összegeket támogatásonként: a központi, az önkormányzati, illetve nemzetközi forrásból, illetve más gazdálkodótól kapott, a tevékenység fenntartását, fejlesztését célzó támogatások, adományok felhasználását. Külön kell megadni a kiegészítő mellékletben a támogatási program keretében kapott visszatérítendő (kötelezettségként kimutatott) támogatásra vonatkozó, előbbieken részletezett adatokat.

4.5. A kiegészítő mellékletben be kell mutatni a szervezet által az üzleti évben végzett főbb tevékenységeket és programokat.

4.6. A közhasznósági mellékletben be kell mutatni a szervezet által végzett közhasznú tevékenységeket, ezen tevékenységek fő célcsoportjait és eredményeit, valamint a közhasznú jogállás megállapításához szükséges, 2011. évi CLXXV. tv. (Cv.tv.) 32. § szerinti adatokat, mutatókat.

4.7. A közhasznósági melléklet tartalmazza a közhasznú cél szerinti juttatások kimutatását, a vezető tisztségviselőknél nyújtott juttatások összegét és a juttatásban részesülő vezető tisztségek felsorolását.

5. A Társaság tartozásaiért saját vagyonával felel, ezért a tagok saját vagyonukkal nem felelnek.

6.1. A Társaság vagyoni jellegű viszonyainak, illetve ügyvitelének évenkénti vizsgálatára a Közgyűlés Felügyelőbizottságot választ. A Felügyelőbizottság (továbbiakban Bizottság) a Közgyűlés által három évre választott elnökből és két tagból áll. A Bizottság saját tagjaiból választja meg elnökét. A Bizottság elnöke és tagjai csak a Társaság tagjai közül választhatók meg, és megbízatásuk idején a Társaságban más tisztséget nem tölthetnek be.

6.2. Nem lehet a Felügyelőbizottság elnöke vagy tagja, illetve könyvvizsgálója az a személy, aki

- a) a vezető szerv elnöke vagy tagja;
- b) a közhasznú szervezettel a megbízatásán kívüli más tevékenység kifejtésére irányuló munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló

nyuló egyéb jogviszonyban áll, ha jogszabály másképp nem rendelkezik;

- c) a közhasznú szervezet célszerinti juttatásából részesül – kivéve a bárki által megkötés nélkül igénybe vehető nem pénzbeli szolgáltatásokat, és a társadalmi szervezet által tagjának a tagsági jogviszony alapján nyújtott, létesítő okiratnak megfelelő cél szerinti juttatást –, illetve

d) az a)-c) pontban meghatározott személyek hozzátartozója.

6.3. A Bizottság a Közgyűlésnek tartozik felelősséggel, a Közgyűlés által hívható vissza.

7. A Felügyelőbizottság ügyrendjét maga állapítja meg, de feladatai általában a következők:

7.1. A felügyelő szerv ellenőrzi a közhasznú szervezet működését és gazdálkodását. Ennek során a vezető tisztségviselőktől jelentést, a szervezet munkavállalóitól pedig tájékoztatást vagy felvilágosítást kérhet, továbbá a közhasznú szervezet könyveibe és irataiba betekinthez, azokat megvizsgálhatja.

7.2. A felügyelő szerv tagja a közhasznú szervezet vezető szervének ülésén tanácskozási joggal részt vehet, illetve részt vesz, ha jogszabály vagy a létesítő okirat így rendelkezik.

7.3. A felügyelő szerv köteles az intézkedésre való jogosultságának megfelelően a döntéshozó szervet vagy az ügyvezető szervet tájékoztatni és annak összehívását kezdeményezni, ha arról szerez tudomást, hogy

- a) a szervezet működése során olyan jogszabálysértés vagy a szervezet érdekeit egyébként súlyosan sértő esemény (mulasztás) történt, amelynek megszüntetése vagy következményeinek elhárítása, illetve enyhítése az intézkedésre jogosult vezető szerv döntését teszi szükségessé;
- b) a vezető tisztségviselők felelősségét megalapozó tény merült fel.

7.4. A döntéshozó szervet vagy az ügyvezető szervet a felügyelő szerv indítványára – annak megtételétől számított harminc napon belül – intézkedés céljából össze kell hívni. E határidő eredménytelen eltelte esetén a döntéshozó szerv és az ügyvezető szerv összehívására a felügyelő szerv is jogosult.

7.5. Ha az arra jogosult szerv a törvényes működés helyreállítása érdekében szükséges intézkedéseket nem teszi meg, a felügyelő szerv köteles haladéktalanul értesíteni a törvényességi ellenőrzést ellátó szervet.

7.5.1. A vizsgált ügyekben a Bizottság tagjai operatív intézkedést nem tehetnek. A vizsgálatról jegyzőkönyvet vesznek fel, abban tehetnek javaslatot a szükséges intézkedésekre. Különösen sürgős intézkedést igénylő esetben a Társaság elnökét azonnal tájékoztatják.

7.5.2. A vizsgálati jegyzőkönyvet a Bizottság elnöke, a vizsgálat során eljáró bizottsági tag és a jegyzőkönyvvezető írja alá. A vizsgálati jegyzőkönyvet meg kell küldeni a Társaság elnökének és a vizsgálat kezdeményezőjének.

7.5.3. Vizsgálatai során a Bizottság törekszik a feltárt hiányosságok, hibák kiküszöböltetésére. A Bizottság köteles vizsgálni azt, hogy a hiányosságok mögött szándékos vagy gondatlan emberi magatartás bizonyított-e.

7.5.4. A Bizottság célvizsgálatot akkor folytat le, ha annak megindítása kellően indokolt; a megindított célvizsgálatot a Bizottság 60 nap alatt köteles lefolytatni.

7.5.5. A Társaság elnöke a részére megküldött felügyelőbizottsági jegyzőkönyvet, illetve a Bizottság javaslatait köteles a következő elnökségi ülés napirendjére felvetetni.

7.6. A Bizottság – a 6.4.1. és a 6.5.1. pontokban meghatározott eseti vizsgálati jelentésektől függetlenül – a Társaság gazdálkodásáról és ügyviteléről a közhasznú egyesületekre vonatkozó szabályok szerint éves jelentést készít írásban, melyet elnöke (akadályoztatás a esetén az e feladattal estileg megbízott tagja) útján a Közgyűlés elé terjeszt elfogadásra.

7.7. A Bizottság tagjai feladatuk ellátása során felmerült költségeik megtérítését igényelhetik.

8. A Társaság a társadalmi szervezetekre vonatkozó gazdálkodási és vagyongazdálkodási jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően, éves költségvetés alapján működik.

A Társaság köteles a beszámoló jóváhagyásával egyidejűleg közhasznúsági mellékletet készíteni, amelyet a beszámolóval azonos módon köteles jóváhagyni, letétbe helyezni és közzétenni.

A Társaság beszámolójába, közhasznúsági mellékletébe bárki betekinthat, és abból saját költségére másolatot készíthet.

9. A Társaság mint közhasznú szervezet bármely cél szerinti juttatását pályázathoz kötheti.

9.1. Pályázati formában, eseti bíráló bizottság felállításával mellett, csoportos vagy egyéni előadóművészeti versenyt, tudományos (tanulmányírói, kutatói) vagy pedagógiai programot, zenei előadóművészi ösztöndíjat, továbbá Kodály Zoltán, esetleg a társasághoz kötődő neves személyiség emlékének megőrzését célzó képzőművészeti alkotásra pályázatot hirdethet meg.

9.2. A pályázati felhívás nem tartalmazhat olyan feltételeket, amelyekből – az eset összes körülményeinek mérlegelésével – megállapítható, hogy a pályázatnak előre meghatározott nyertese van (színletpályázat).

9.3. Színletpályázat a cél szerinti juttatás alapjául nem szolgálhat.

V. Fejezet

A Társaság felügyeletéről és megszűnéséről

12. §

1. A Társaság megszűnése esetén – a megszűnés módjától függetlenül – vagyona a magyar állam tulajdonába kerül és azzal az oktatásért és kulturális ügyekért felelős minisztérium rendelkezik azzal a megszorítással, hogy a vagyont továbbra is csak a Társaság Alapszabálya 2. § 1.

pontjában meghatározott zeneművészeti vonatkozású kulturális vagy oktatási célokra használható fel.

2. A Társaság megszűnésével kapcsolatos teendőket a Társaság elnöksége látja el.

13. §

1. A Társaság feletti adóellenőrzést az adóhatóság, az államháztartásból származó (kötségvetési) támogatás felhasználásának ellenőrzését törvény eltérő rendelkezése hiányában az Állami Számvevőszék, az állami vagy önkormányzati költségvetésből, illetve a nemzetközi forrásokból juttatott támogatások felhasználásának ellenőrzését a külön jogszabály szerinti ellenőrzési szervezet, a közhasznú működés feletti törvényességi ellenőrzést, pedig a reá irányadó szabályok szerint az ügyészség látja el.

2. A Társaság hatvan napon belül köteles kérni a közhasznú jogállásának törlését, ha a közhasznúvá minősítés feltételeinek nem felel meg.

3. Az ügyész a közhasznú jogállás nyilvántartásba vételére illetékes szervnél indítványozhatja a közhasznú jogállás megszüntetését, ha a Társaság működése és vagyonfelhasználása az e törvényben, a létesítő okiratban vagy az ennek alapján készített belső szabályzatokban foglalt rendelkezéseknek nem felel meg, és ezen a Társaság az ügyészi felhívás ellenére sem változtat.

4. A Társaság közhasznú jogállását az ügyészség indítványa alapján a bíróság megszünteti, ha a szervezet a megszabott határidőn belül nem, vagy nem az előírásoknak megfelelő tartalommal teljesíti

a) a számviteli beszámolójának a letétbe helyezési, közzétételi kötelezettségét, illetve

b) a Társaság – letétbe helyezett beszámolója, közhasznúsági melléklete – nem felel meg a jogszabályi feltételeknek.

5. A bíróság az ügyész indítványa alapján megvizsgálja, hogy a Társaság a közhasznúvá minősítés követelményeinek továbbra is megfelel-e. Ha e követelmények a vizsgált időszakban – az adatokból megállapíthatóan – nem teljesültek, a bíróság a közhasznú jogállás megszüntetéséről határoz, és az erre vonatkozó adatot a nyilvántartásból törli.

6. A Társaság a közhasznú jogállásának megszűnésekor köteles esedékes köztartozásait rendezni, illetve közszolgáltatás ellátására irányuló szerződéséből eredő kötelezettségeit időarányosan teljesíteni.

7. A Társaság ellen bármely tagja, valamint az Ügyész által indított perek a Fővárosi Törvényszék hatáskörébe tartoznak.

14. §

1. A Társaság más jogi személlyé nem alakulhat át, csak egyesülettel egyesülhet, és csak egyesületekre válhat szét.

2. A Társaság jogutód nélkül szűnik meg, ha:

- a Közgyűlés a Társaság megszűnését elhatározza, és a végelszámolót kijelöli,

- a Társaság céljának megvalósítása lehetetlenné vált, és új célt nem határoztak meg,
 - a Társaság tagjainak száma hat hónapon keresztül nem éri el a tíz főt.
3. A Társaság jogutód nélküli megszűnése esetén a hitelezők követeléseinek kiegyenlítése után fennmaradó vagyont az alapszabályban meghatározott, az egyesület céljával megegyező vagy hasonló cél megvalósítására létrejött közhasznú szervezetnek kell átadni. A nyilvántartó bíróság jogszabályban meghatározott szervezetnek juttatja a vagyont, ha az alapszabály nem tartalmaz rendelkezést a megszűnő Társaság vagyonáról, vagy ha az alapszabályban megjelölt közhasznú szervezet a vagyont nem fogadja el, vagy azt nem szerezheti meg.
4. A fennmaradó vagyon sorsáról a nyilvántartó bíróság a törlést kimondó határozatában rendelkezik, a vagyonátruházás teljesítésére szükség esetén ügygondnokot rendel ki. A vagyon feletti rendelkezési jog a Társaság törlésével száll át az új jogosultra.
5. A Társaság jogutód nélküli megszűnése után a vezető tisztségviselőkkel szemben e minőségükben a Társaságnak okozott károk miatti kártérítési igényt – a jogerős bírósági törléstől számított egy éven belül a Társaság törlésének időpontjában tagsági jogviszonyban álló tag vagy az érvényesítheti, akinek a részére a megszűnéskor fennmaradó egyesületi vagyont át kell adni, vagy ha lett volna vagyon, át kellett volna adni. Ha a Társaság jogutód nélkül megszűnik, a hitelezők kielégítetlen követelésük erejéig kártérítési igényt érvényesíthetnek a Társaság vezető tisztségviselőivel szemben a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályai szerint, ha a vezető tisztségviselő a Társaság fizetésképtelenségével fenyegető helyzet beállta után a hitelezői érdekeket nem vette figyelembe. Ez a rendelkezés végelszámolással történő megszűnés esetén nem alkalmazható.

15. §

Az alapszabály által nem érintett kérdésekben a Ptk., valamint a Civil tv., továbbá a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény rendelkezései az irányadók.

A közhasznúsági státusz fenntartása érdekében, a bevezetésben hivatkozott jogszabályok kívánalmi szerint átdolgozott – módosított-kiegészített – Alapszabályt a Magyar Kodály Társaság 2015. november 27-én megtartott közgyűlése elfogadta.

Budapest, 2015. november 27.

Dr. Ittész Mihály sk. elnök

A MKT Alapszabálya (2016) – tartalomjegyzék

I. fejezet – A Társaság adatairól, jellegéről, tevékenységéről és céljairól

1.§ Név, székhely

2.§ Célok, feladatok, szakmai működés

II. fejezet – A Társaság szervezete

3.§ Tagság, tagcsoportok

4.§ Szervezeti felépítés – közgyűlés, elnökség, titkárság – jogkörök, feladatok

5.§ Közgyűlés feladatai, hatáskörei (pl. tagdíj)

6.§ Elnökség

7.§ Elnök, társelnökök

III. fejezet – A Társaság tagsága

A tagsági viszony létesítése és megszűnése; A tagok jogai és kötelességei

8.§ Tagság típusai

9.§ Rendes tagok, csoportos tagság – tagfelvétel, kilépés, kizárás

10.§ Tagok jogai, kötelezettségei

IV. fejezet – A Társaság gazdálkodásáról

11.§ Anyagi források, vagyonykezelés, könyvelés, beszámoló, közhasznúsági melléklet. Számvizsgáló bizottság feladatai; vizsgálatok; felelősség.

V. Fejezet – A Társaság felügyeletéről és megszűnéséről

12.§ Megszűnés, vagyon átadás.

13.§ Pénzügyi, adó ellenőrzés. Bírósági felügyelet.

14.§ Egyesülés más egyesülettel, jogutód nélküli megszűnés.

15.§ Záradék: jogi hivatkozások.

Beszámoló a 2016. évi rendes közgyűlésről

A közgyűlést 2016. május 21-én, szombaton délelőtt tartottuk a Kodály Zoltán Emlékmúzeumban. E fontos eseményről a jegyzőkönyv néhány pontja alapján tájékoztatjuk tisztelt Olvasóinkat. Bővebb információt honlapunkon olvashatnak, vagy Társaságunk irodájában kaphatnak az érdeklődők. Az Alapszabály értelmében a közgyűlés határozatképes volt, mivel a halasztott időpontban a jelenlévők létszámától függetlenül megvan a jogosultság a meghirdetett témákban való döntésre. A jelenlévők létszáma a vártnál sajnálatosan kisebb volt: 38 fő „képviselte” tag-ságunkat.

A közgyűlés napirendje:

1. Köszöntés

2. A közgyűlés tisztségviselőinek megválasztása (levezető elnök, jegyzőkönyv-vezető és hitelesítők)

3. Elnöki beszámoló a 2015. évi működésről és programokról.

4. Tagozatvezetők beszámolója.

5. A Felügyelő Bizottság beszámolója a 2015. évi gazdálkodásról.

6. Elnöki előterjesztés a 2016-2017. évi tervekről.

7. Hozzászólások és a beszámolók elfogadása.

8. Tiszteletbeli tagok választása.

9. Zárszó – Levezető elnök és elnök.

A megjelentek a fenti napirendi pontokat egyhangúlag elfogadták.

A közgyűlés a következő tisztségviselőket választotta meg:

Levezető elnök: *Somorjai Paula*; Jegyzőkönyv vezető: *Kende Zsuzsanna*;

A jegyzőkönyv hitelesítői: *B. Horváth Andrea*, *Hartyányi Judit*.

Itzész Mihály elnök a 2015-ös év eseményeire való visszatekintés előtt tájékoztatta a résztvevőket, hogy a Törvényeséktől végre ez év tavaszán megkaptuk a jogerős végzést, miszerint *elfogadták módosított alapszabályunkat és érvényes a közhasznúsági státusz.*

Rövid összefoglaló az év eseményeiről és tevékenységünkről

Budapest

– Megemlékezés, koszorúzás Kodály Zoltán halálának és születésének évfordulóján: március 6-án a Farkasréti temetőben és december 16-án a Kodály köröndön (a Kodály Emlékmúzeumban)

– *Utak Kodályhoz* címmel zenés beszélgetéssorozat a MKT tiszteletbeli tagjaival a Kodály Emlékmúzeumban. Kodály Zoltánnal közvetlen kapcsolatban lévő idős emberek élményei. A beszélgetések szerkesztett formában a Hírekben, illetve majd a honlapon is megjelennek.

– További programok tagtársak intézményeikhez, társszervezeteikhez kapcsolódva.

Kecskemét

– Énektanárok, tanítók továbbképzése városi támogatással

– A Kodály Vonósnégyes hangversenye – 2016-ban valósult meg

– Kecskeméti énekkarok és hangszeres művészek Kodály hangversenye december 16-hoz kapcsolódóan.

Nyíregyháza

- Népzenei előadás-sorozat
- Ünnepi program a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei tagcsoport megalakulásának 30. évfordulója alkalmából és megemlékezés az alapítóról, Tarcai Zoltán főiskolai tanárról.
- „Nyíregyházi Énektanári Műhely” – 3 napos eszmecsere, szakmai bemutató a Kodály iskolával és a főiskolával közösen az újra induló énekezen tanár, népzene- és népi kultúra-tanár szakpár népszerűsítésére.
- Hangverseny december 16-án alkalmából (Kodály 133)

Pécs

- Március 19. PÉCSI DALOS NAP (Partner: Pécs-Baranyai Kórus Szövetség) pécsi kórusok közreműködésével a Leőwey Gimnázium Aulájában.
- Március 27. ÉNEKLŐ IFJÚSÁG (Partner: Pécs-Baranyai Kórus Szövetség és Kodály Zoltán Gimnázium) A koncerten 14 ifjúsági énekkar szerepel, Kodály Zoltán összkarri műveivel
- Április 12. Emlékezés Andor Ilonára /Pécsvárad – Pécs / (Partner: Leőwey Gimnázium) Ünnepi hangverseny a Budapesti Andor Ilona Baráti Kör Kodály Zoltán Nőikara és a Pécsi Leőwey Női kar és a Mecsek Női kar közreműködésével.
- Pécsi EUROPA CANTAT – Július 24. Kodály Zoltán: Kállai kettős. Közreműködtek a pécsi kórusok és a Pannon Filharmonikusok, vezényelt: Lakner Tamás Liszt-díjas.
- December 16. A Kodály szobor és a Kodály dombormű megkoszorúzása.
- Ifjúsági Népdalverseny „Kodály” jegyében. Kodály Zoltán Gimnázium.
- MAGYAR KÓRUSOK NAPJA (Partner: Pécs–Baranyai Kórus Szövetség) Pécsi és baranyai kórusok ifjúsági és felnőtt kórusok koncertje Kodály születésnapja tiszteletére, a Kodály Központban.

Szeged

- Megemlékezés szobor-koszorúzással a Kodály évfordulókon, hangversenyek
- Középiskolások és főiskolások részére „Kodály társasjáték”- terv maradt

Észak-Dunántúl (Veszprém megye)

- Zenei vetélkedősorozat általános iskolásoknak – nagy sikerrel és több helyszínen
- Éneklő Ifjúság hangversenyek a KÓTÁ-val közös szervezésben
- Megyei kórustalálkozó
- Kodály zenei szaktábor Magyarpolányban.

Egyéb

A Kodály Társaság Hírei c. periodikánk a szokásos négy számmal jelent meg, gazdag tartalommal; gondozzuk és bővítjük a honlapot (www.m-kodalytarsasag.hu) –

Gazdálkodásunkat a Felügyelő Bizottság elnöke, *Balásházi Bálint* értékelte. Megállapította, hogy a Társaság az előírásoknak megfelelően működött, a Bizottság a gazdálkodást rendben lévőnek találta. Elmondható, hogy a 2015. évi tervek megvalósítását, a működésünket segítő munkatársak honorálását a pályázatokon elnyert összegek tették lehetővé. Különösen kiemelendő, hogy működésre 2.600 eFt támogatás érkezett (MMA, NEA, EMET), valamint, hogy a Hírekre az előző évek 1 milliós támogatásnál többet, két részletben 1.800 eFt-ot kaptunk. 2015. évi összes bevétel pályázatokból 9.411 eFt, de ebből 1.300 eFt Kodály vonósnyegyes hangversenyei, 350 eFt Éneklő ifjúság, 100 eFt kecskeméti továbbképzés 2016. évi megvalósításra vonatkozik. Ez magyarázza a mérleg szerinti magas, 2 millió Ft feletti pozitív eredményt december 31-én. – Tagdíj bevételünk 886 eFt, 1%-ból befolyt összeg 55 eFt volt.

Köszönettel tartozunk azoknak a tagtársaknak, akik a tagdíj – egyes esetekben igen jelentős – felülfizetésével is támogatják Társaságunk feladatainak megvalósítását.

A **taglétszám** csökkent, mert az Alapszabály rendelkezése szerint a hosszabb ideje (2-3 éve) nem fizető tagok törlésre kerültek. Így a taglétszám 860 főről kb. 700 főre csökkent. 2015-ben az új belépők száma 25 fő volt, örvendetes módon a fiatalabb korosztályból is.

A beszámolót a közgyűlés egyhangúlag elfogadta.

Elnöki beszámoló 2016–2017 évi tervekről

2016-ra – az ez évre tervezett programok megvalósítása mellett – fontos feladatunk a 2017. évi Kodály-év előkészítése, helyi és országos programok kidolgozása.

Eddig az ez évre még 2015-ben megítélt támogatásokból megvalósult a Kodály kvartett kecskeméti és pécsi fellépése, befejeződött a kecskeméti továbbképzés, június folyamán zajlik az Éneklő Ifjúság Veszprém megyében. Lezajlott a Kodály iskolák IV. Kamaratalálkozója a Marczibányi téri iskola hatékony közreműködésével.

Egyéb pályázataink terén azonban sok a bizonytalanság: a NEA-hoz beadott működési és szakmai pályázat ún. várólistán van, ami nulla esélyt jelent, sajnos. A MMA-hoz beadott működési pályázat elbírálás alatt. [Megjegyzés augusztus végén: Azóta megérkezett az 1.800 eFt támogatás!]

Az NKA komolyzenei szakmai témájára nyújtunk be pályázatot, mely 2016. II. és 2017. I. félévére szól. Az Óbudai Társaskörrel *Szőnyi Erzsébet szerzői estjét* tervezzük 2016 november 19-re és a Kodály-év nyitányaként egy nagy ifjúsági kórusangversenyt a Zeneakadémián (hasonlót a 2014. évihez), továbbá az Észak-Dunántúli tagcsoport Éneklő Ifjúságban való részvételét. – és várjuk a további pályázati lehetőségeket.

Folytatni kívánjuk az *Utunk Kodályhoz* beszélgetés-sorozatát is.

A hagyományosan megrendezésre kerülő Magyarpolányi szaktábort az NKA Közművelődési Kollégiumához fogjuk beadni. Ugyancsak innen remélünk támogatást egy-egy Nyíregyházán ill. Budapesten tartandó konferenciára, hogy megemlékezzünk dr. Joób Árpád kollégánkról. [Megjegyzés augusztus végén: A két eseményre közben megkaptuk a nem bőséges, de szerény keretek között elegendő támogatást.]

Tervbe vettük egy országos Kodály-vetélkedő megrendezését a 2017-18-as tanévben, esetleg ún. egyedi pályázatból, társrendezőt keresve.

Vidéki tagcsoportjainknak is több jó elképzelése van, ezek nagyobb részére várhatóan csak a NKA-nál, és egyéb később kiírandó pályázaton tudunk támogatásért folyamodni.

[Megjegyzés augusztus végén: A fentiek közül – a szükségesnél ugyan kisebb összeggel, de kapunk támogatást a két hangversenyre és az Ének-lő Ifjúságra is.]

A Közgyűlés *tiszteletbeli* tagokat választott, akiket külön mutatunk be.

A közgyűlést követő *Utak Kodályhoz* beszélgetés vendége **dr. Andrásfalvy Bertalan** professzor emeritus, Széchenyi-díjas néprajzkutató, a Magyar Kodály Társaság tiszteletbeli tagja volt, aki emlékeinek felidézése után *A magyar népköltészet „felfedezése”* címmel tartott érdekesítő, nagy történelmi, kulturális és társadalmi kitekintésű előadást.

Tiszteletbeli tagok 2016-ban

Május 21-én megtartott rendes éves közgyűlésünk egyik utolsó napirendi pontja, hagyományainkhoz híven, a tiszteletbeli tagok választása volt. A beérkezett javaslatokat rövid indoklással *Ittész Mihály* elnök ismertette. A *tiszteletbeli tag* címet a közgyűlés adományozhatja közvetlenül a társaság érdekében végzett kiemelkedő tevékenységért, illetve a Kodály életmű művészi, tudományos és/vagy pedagógiai szolgálatáért. Így a címet egyaránt megkaphatják a MKT tagjai, illetve külső személyek.

Június 6-án tartott évadzáró elnökségi ülésen, tiszteletbeli elnökünk, *Kodály Zoltánné* és tiszteletbeli társelnökünk, *Szónyi Erzsébet* jelenlétében a következő személyek vehették át a tiszteletbeli tagságot tanúsító oklevelet:

SOMORJAI PAULA énekművész tanárnőt Kodály Zoltán nevelési eszméinek hiteles és hatékony képviselőjéért, magas színvonalú előadóművészi tevékenysége, a Társaság érdekében végzett áldozatos munkája elismeréséül,

DR. TARI LUJZA népzenekutatót, tudományos főmunkatársat Kodály Zoltán népzene-tudományi örökségének gondozása terén végzett kiemelkedő tevékenysége elismeréseként,

HOLLÓS MÁTÉ zeneszerzőt, vezérigazgató urat Kodály Zoltán zeneszerzői életműve megismertetése, a hanglemek összkiadás megjelentetése érdekében végzett tevékenysége elismeréséül,

DR. TÓTHPÁL JÓZSEF c. főiskolai tanárt, a filozófiai tudományok kandidátusát, a Magyar Muzsikus Fórum elnökét Kodály Zoltán zenei művelődési eszméinek hiteles képviselője, a magyar zenei élet sok évtizedes szolgálata elismeréséül,

VARGA KÁROLY zenetanárt, a Magyar Rádió nyugalmazott munkatársát Kodály Zoltán eszméinek hiteles képviselőjéért, az ifjúság zenei műveltségének gyarapítását szolgáló szerkesztő-műsorvezetői tevékenysége elismeréséül,

ZELINKA TAMÁS zenetanárt, a *Parlando* c. folyóirat szerkesztőjét, ny. kulturális főtanácsost Kodály Zoltán eszméinek hiteles képviselőjéért, a Társaságunk érdekében kifejtett több évtizedes tevékenysége elismeréséül fogadta közgyűlésünk a tiszteletbeli tagok sorába.

KOCSIS ZOLTÁN zongoraművész, főzeneigazgató urat a magyar zenei hagyományok legmagasabb szintű művészi képviselője, Kodály Zoltán műveinek kiemelkedő tolmácsolása elismeréseként választotta tiszteletbeli taggá a közgyűlés. A Nemzeti Filharmonikus Zenekar főzeneigazgatója, aki egyébként régóta tagja a MKT-nak, sajnos nem tudott megjelenni az ünnepélyes alkalmon. Július 21-én, zenekari próbája előtt, *Kovács Géza* főigazgató és a muzsikuskok jelenlétében nyílt lehetőség arra, hogy Társaságunk elnöke a két társelnök, *Kollár Éva* és *Hartyányi Judit*, valamint *Márkusné Natter-Nád Klára*, a Hírek főszerkesztője társaságában átnyújtsa az oklevelet a Kossuth-díjas művésznek. Szőnyi Erzsébet üzenetben, Kodály Zoltánné telefonon gratulált Kocsis művész úrnak.

Egyrészt azt reméljük, hogy valóban egy közösség adta kitüntetés a tiszteletbeli tagság, másrészt a társaság számára megtiszteltetés, ha a művészet, a zenetudomány, a zenepedagógia és a zenei közelet jeles személyiségei elfogadják a címet. Ők a „védnökeink”, támogatóink, akik munkásságukkal, életművükkel erősítik szakmai hitelességünket, s közös törekvéseinket is hitelesítik.

100 éve született Gulyás György

Békés-Tarhosi Kalendárium

Nem hunyhat ki a láng...

A 2016-os esztendőben több zenei életünkhöz kötődő évfordulót ünnepelhetünk. Száz éve született *Gulyás György* zenepedagógus, karnagy, iskolateremtő igazgató, aki 70 éve hozta létre az egykori tarhosi énekiskolát. Az intézmény bezárása után közel húsz évvel a tarhosi szellem továbbéléseként elindultak a Békés-tarhosi Zenei Napok, mely rendezvénysorozat ezen a nyáron már negyvenedik alkalommal kerül megrendezésre. A szervezés és megvalósulás több szállal kötődik az immár ötvenéves békési zeneiskolához.

A tarhosi csoda...élményiskola

Az emlékezés szárnyain egészen 1945-ig kell az olvasót visszaröpíteni, ha a tarhosi Énekiskola legendájával, küldetésével meg akarjuk ismertetni. A legenda hőse Gulyás György tanító, majd a Zeneakadémia elvégzése után középiskolai énektanár, aki a semmiből teremtett Magyarországon egyedülálló iskolát. Hogyan? Gulyás György saját szavait az Új Tükör hasábjain (XV. évfolyam 36. szám 6-7. oldal.) Szél Júlia jegyezte le a kezdetekről.

„Magyar Állami Énekiskola létesítését kértem 1945 augusztusában, és a békéscsabai polgármesterhez fordultam, hogy terjessze fel a vallás-és közoktatásügyi miniszterhez. Ez volt a szolgálati út. Előbb a debreceni püspöki hivatalhoz írtam. Próbálkoztam az iskolámmal (Debrecenben), ahol tanítottam, és Egerben is, de mindenütt azt mondták, hogy ilyen iskola nem tartozik az oktatás körébe. Azelőtt itt, Békésen és Békéscsabán tanítókodtam, így kerültem végül a kérésemmel Békéscsabára. Vállalták az írás közvetítését, sőt az iskolát is. Keresztury Dezső volt akkor a miniszter. Azt a választ kaptuk, hogy a minisztérium szívesen foglalkozik egy ilyen gondolattal, de azt ne várjuk, hogy pénzt is adjon hozzá. Békés község felajánlotta iskolának Wenckheim gróf tarhosi kastélyát.”

Keresztury Dezső vallás-és közoktatásügyi miniszter jóváhagyásával, Nagy Miklós államtitkár aláírásával megszületik az Országos Állami Ének és Zenei Szakirányú Líceum és Tanítóképző Intézet és a vele kap-

GULYÁS GYÖRGY

Bűneim... bűneim?

csolatos Ének-zenei Gyakorló Általános Iskola és Tanulóotthon létesítő okirata. Az ország első zenei szakirányú középiskolája és tanítóképző intézete (líceumi érettségi lehetőségével is) és a vele kapcsolatos első ének és zenei elemi iskola, melyben megnyitásra került az 1-6. osztály az alapkaton, és a líceum I. évfolyamos osztálya a középfokon. Később erre épülhetett az országos beiskolázáson alapuló, tehetségkutató tanítóképző intézet. Tanterve és követelményrendszere a Zeneakadémia képzési programja szerinte készült el.

A minisztérium nem nyújtott anyagi támogatást, de Békés község hatvanezer forintot adott az induláshoz. A teremtésből kivette részét a tarhosi major volt cselédsége, a környező tanyákon élő emberek, akik a romos épületek tégláit megtisztítva építették a falakat. Lóréval szállították a bontott téglát az építkezéshez. (Lórév: Sinen közlekedő egy ló vontatta teherkocsit.) Mucsi Imre, az akkori községi főjegyző emlékezése szerint „ha Gulyás Gyurka bejött az ajtón, én a másikon már menekültem. Nem hagyott békén. Az a rengeteg tanári óradíj... Miből? Az első forintos költségvetésünkbe nem terveztünk konzervatóriumot... Az Énekiskola létrehozásának részleteiről Gulyás György Bűneim... Bűneim? című könyvében a 27. oldaltól olvashatunk többet.

Az első tanári kart Gráf Ottó, Dr. Homér Janka, Gulyás György, Kapás Géza, Mánya Éva, Molnár Teréz és Ruber Katalin alkotta. A felvételiztető bizottság tagja volt Takács István és Durkó Mátyás. Az iskola az első tanévben 63 általános iskolással és 10 líceumi diákkal kezdte meg működését, a tanítás 1947. január 7-én kezdődött. 1947. február 15-én az iskola hivatalos megnyitásán Gulyás György a következő gondolatokkal köszöntötte az ünnepségen megjelenteket: „Most már rajtunk a sor: az iskola tanerőin, nevelőin, hogy itt az Alföld falutól is távol eső tanyavilágában is kultúrát teremtsünk. És nemcsak ének-zenében, hanem az iskolai tanulmányok mindegyikén keresztül – szokásaiban, nyelvében, hagyományaiban, történelmi életszemléletében éppúgy, mint életformáiban, szellemiségében, mindennapi élete gondjaiban.” Nagy Miklós államtitkár, aki korábban *Kerényi Györggyel*, az énekkutatás országos szakfelügyelőjével már tett látogatást Tarhoson, avató beszédében így szólt: „Vagy példa lesz ez az iskola, vagy rettenet!” 1948-ban további tagokkal bővült a tantestület: Domokos Géza, Mihály Margit, Nemcsik Lehel, W. Sípos Éva, Varga Klára, Gyarmath Olga, Jantos Lajos, Pálfi Irén, Soós István, Dr. Szabó Lajos hitoktató lelkes.

„Szolgálni kell és nem tündökölni” (Gulyás György)

Valóban nehéz és igazi iskolateremtő munka várt az itt tanítókra: a semmiből valamit teremteni. *Mánya Éva* tanárnőt a *Nők Lapja* 1952. évi 8. számában Tóth Ilona újságíró kérdezte az első néhány évről. „Nem volt könnyű élete a nevelőknek az első években. Nemcsak neveltek, tanítottak, de ott álltak esténként a konyhában, vacsorát készítettek és osztottak

a gyerekeknek, villanyt szereltek, takarítottak- megtettek mindent, hogy növendékeiknek megteremtsek a legtöbbet, amit lehetett. És mind amellett továbbtanultak.” Pótolták a családot, hisz mindenki bentlakó volt. Majd a cikk szerzője - az ötvenes évek ideológiai elvárásainak megfelelően - a „szocialista nevelés követelményét” hangsúlyozva kiemeli a tarhosi iskola közösségteremtő erejét, valamint beszámol arról is, hogyan élnek a kollégiumban a diákok, hogyan nyilatkozott Novikov szovjet zeneszerző a Tarhoson látottakról.

Tantestület az Énekiskola első éveiből

Milyen kár, hogy nincsenek már képek arról az állapotról, ahogyan Gulyás György – egy falugyűlés alkalmával meggyőzve a falusiakat a kastélyból történő kiköltözésről – megkapta a kifosztott kastélyépületeket, a hozzájuk tartozó melléképületeket (kacsák, libák nevelődtek a parkettás szobákban!). Az első időkben a mindennapokra a *hiány* ténye volt a legjellemzőbb. Dr. Gyarmath Olga „Tudsz-e Tarhosért lelkesedéssel dolgozni?” című könyvében hiteles leírást olvashatunk a tüzelő, az ivóvíz, a villany, a tantermi, éttermi és hálótermi berendezés hiányáról. Nemhogy szemléltető eszköz, zongora, kotta, könyv nem volt elegendő, de bútorzat sem. Székeket a szünidőről visszatérő diákok hoztak maguknak otthonról, ha a családnak volt felesleges. Egy mai kollégista kisdíáknak hihetetlen a szalmazsák, a petróleumlámpa melletti tanulás, a meleg ártézi vízzel folyó mosakodás. És a tanárok ugyan ilyen nomád körülmények között éltek. Mégis a visszaemlékezésekből mérhetetlen szeretet, tisztelet és elégedettség sugárzik az iskola falai között eltöltött évek, az egykori tanárok és diáktársak megemlítésekor. Ugyanebből az írásból híven élénk tárul az itt tanuló gyerekek napirendje, a tanítási órák, a gyakorlási rend, a kollégiumi, internátusi ellátás és a mindent átfogó értelmes fegyelem.

Kodály első látogatása 1950-ben

Az iskola létrejöttéhez és léteéhez igen nagy szükség volt a szakma részéről *Kodály Zoltán* támogatására is, aki kezdetben nem hitt Gulyás György tervének kivitelezhetőségében. A Mester véleménye szerint a vidéki gyerekek olyan műveltségi hátránnyal indulnak, hogy belőlük egy generáció alatt nem lehet művészeket nevelni. A paraszti életforma által igénybe vett kéz amúgy sem alkalmas bizonyos hangszerek kezelésére. Feleslegesnek tartotta a zenei líceumot, mert csak az egyetemi városokban lehetséges az énekszaktanítói képzés. Később több alkalommal ellátogatott Tarhosra, szinte vizsgáztatta az ottani diákokat,

összehasonlította tudásukat más zenei líceumban tanulókéval. A Kodály által kiválasztott háromszólamú darabot első látásra csak a tarhosi énekiskola növendékei tudták hibátlanul elénekelni.

Diákotthon

Gimnázium

Rövid idő alatt ez az általános iskolai és gimnáziumi képzést nyújtó iskola országos hírűvé nőtt ki magát. Ha külföldi vendégek érkeztek az iskola falai közé, a diákok saját szerzeményeikkel szerepeltek, saját hangszerelésükkel adták elő műsorukat. A nagykórust kiskarmester dirigálta. Ilyen volt Tarhos mindjárt az indulást követő négy-öt évet követően. Megteremtette az énekléssel nevelés, a közösségi nevelés és a munkára nevelés összhangját. Hiszen maguk a diákok gyűjtötték a kandallóba a tűzifát, rakták fel a ló vontatta szánkóra, gondozták a parkot, a virág-

ágysokat. A vidék iskolája volt, mely olyan zenei vezetők képzését is feladatának tekintette, akik szervező és irányító szakemberek révén saját szülőföldjükre térnek vissza, hogy ott értéket teremtsenek. A zenei képzést a Kodály-módszer szerint, elsősorban énekes alapokon valósította meg az intézmény azzal a céllal, hogy a vidék tehetséges gyermekei ne kallódjanak el, és olyan énektanárokká váljanak, akik városuk, községük zenei kultúráját is felelősen, szakmai elhivatottsággal tudják irányítani. És akikből nem lesz zenei szakember, azok is saját hivatásuk gyakorlása közben a tarhosi örökség hatására továbbadják zenei műveltségüket, a zene és a társzművészetek szeretetét környezetüknek, kiveszik részüket az értékteremtésből.

A Kodály Zoltán nevével fémjelzett zenei nevelési, képzési program elsőként Békés-Tarhoson valósult meg a gyakorlatban.

Gulyás György a Tarhosi Kórust vezényli

1951-ben a Világifjúsági Találkozón Berlinben Gulyás György vezényletével az iskola kórusa nagy sikerrel lépett fel. Ebben az évben további neves szakemberekkel egészült ki a tantestület: Friss Antal gondokaművésszel a Zeneakadémiáról, Teőke Marianne zongoratanárral, Banda Márton és Víg Árpád hegedűtanárokkal.

Közben az intézmény körül gyülekeztek a viharfelhők. Az oktatáspolitikai nem tudta besorolni ezt a sokszínű és többszintű képzést megvalósító intézményt a hazai iskolarendszerbe. Gulyás György maga is többször került a minisztériumi tisztségviselőkkel konfliktusba. Állandóan harcolnia kellett az iskola elismertetéséért, miközben megépült a Zenepavilon.

Hogyan is született meg a Zenepavilon?

Gulyás György az Új Tükör már említett cikkében erről is részletesen szól. „Úgy gondoltuk, hogy pavilon rendszerű együtttest építünk. Lett volna itt irodalmi-történelmi, természettudományi, testedzési pavilon, úgy berendezve, ha belép az ember valamelyikbe, egy önmagában tökéletes világba lép. Csak sorrendiség kérdése volt, hogy először a zenepavilont építettük fel, mert ez a terület véglegesen a zenéé marad. Nagyszabású álmaink voltak.”

Ez az elképzelés az angolok pavilon rendszerű oktatásszervezéséhez vagy Rabindranath Tagore iskolaoázisához hasonlított volna.

A Zenepavilon avatásán, 1953. május elsején Kodály Zoltán is beszédet mondott. Fellépett Zathuretzky Ede hegedűművész, Sándor Judit énekművész, Petri Endre Zongoraművész. Kodály méltató szavai szerint: „a tarhosi az egyetlen ez idő szerint, amely énekalapból indul ki, és ezzel a zenei műveltséghez rendíthetetlen alapot ad. Ahol hangszerrel kezdődik és végződik a zenei nevelés, csak felületes álzenekultúrát ad. Ebben látom Tarhos fontosságát és jövőjét.”

Merthogy Kodály is támogatta a folytatást, látta a külföldi és hazai érdeklődés kiteljesedését. Amikor veszélybe került a további működés, kiterjedt levelezésbe kezdett, még a pártközpontba is írt.

A Zenepavilon az átadás után

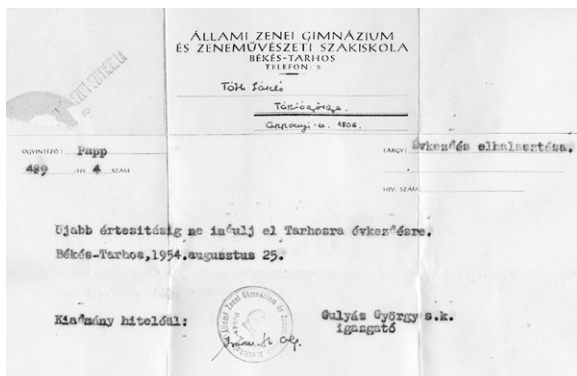

Kodály Zoltán avatóbeszédet mond a Zenepavilon átadási ünnepségén 1953. május 1-jén

„...Miniszterek fontoskodása között elveszett zengő iskolánk...”

Miért szüntették meg az iskolát? Ezt a kérdést sokan teszik fel ma is. Az intézmény bezárását megelőzően Révai József népművelési miniszter vizsgálatot rendelt el, amely azt volt hivatott igazolni, hogy a befektetett anyagi áldozat nem térül meg, nem eléggé eredményes az itt folyó munka. Az nem volt elég meggyőző a felsőbb hatalom számára, hogy csodájára jártak a környező országokból az itt folyó zenei nevelésnek, a kórusmunkának: a bolgárok, oroszok, csehek, lengyelek, németek érdeklődéssel tekintettek Tarhosra. Náluk ugyanis nem létezett ilyen képzés, szerették volna a tarhosi mintát követni. A külföldi és hazai rádióban rendre felhangzottak az iskolai kórus hanglemezei, a kiválóan érettségizők közül többen a Zeneakadémián folytathatták tanulmányaikat, de mindez kevés bizonyítéknak minősült az iskola létjogosultságához. Nem illett bele a sajátos iskolaszervezet az ötvenes évek uniformizáló, centralizált struktúrájába. Messze esett a fővárostól és túlságosan magyar volt. A növendékek származása sem volt imponáló a munkásosztály gyermekeivel szemben.

Gulyás György embert próbáló küzdelmet vívott az intézmény megmentésért. Nem segített Kodály Zoltán és Keleti Imre pártfunkcionárius közben járása sem Darvas József akkori miniszterelnöknél. A pénzhíányra hivatkozó hatalom ellenében Gulyás György a települések tanácselnökeinél kilincselve ösztöndíjasokat toborzott. Ezért majdnem fegyelmet kapott. Nagy Imre titkárságán már nagyon nehezen tudta Gulyás igazgató úr türelemmel, higgadtan előadni kérelmét. Ezért a „viselkedésért” feddést kapott. Így aztán Nagy Imre nem írta alá a megszüntetést hatálytalanító rendelkezést. A szülőket az iskola levélpapírján és pecsétjével Gulyás György igazgató nevében, aláírása nélkül rideg, szűkszavú levélben értesítették a beszüntetésről. Ezt a levelet Gulyás Györgynek is kézbesítették, hogy tudja, miről értesültek a szülők.

Ilyen levelet kaptak a megszüntetésekor a szülők

Az egy éve átadott új, kiváló akusztikájú hangversenyeremmel rendelkező Zenepavilon, az üresen tátongó tantermek, az elnémult gyakorlószobák, az elárvult park egy ideig gazdátlan maradt. Pedig nyolc év alatt mindezt létrehozni nem kevés pénzt, munkát, energiát emésztett fel. Az újonnan beköltöző gyógypedagógiai iskola sokkal többbe került, mint az énekiskola működtetése. A volt tarhosi diákok és tanárok szétrebbentek az ország különböző iskoláiba. Ha diákként külön-külön számítjuk a közoktatás és zenei képzés költségeit, jóval többbe került, mint Tarhoson az együttes és felmenő rendszerű képzés. Kodályt idézem: *„Irigység és rosszakarat a személyi kultusz légkörében elérte, hogy egy tollvonással megszüntessék, kimondhatatlan kárára a népművelésnek és tekintélyes anyagi kárára az államnak.”*

„Mit jelentett nekünk Tarhos?”

A volt tarhosi diákok visszaemlékezéseit az iskola bezárásának 60. évfordulójára megjelentetett Békés-Tarhos 1946-1954 című kötetben olvashatjuk. Íme, néhány részlet:

Szokolay Sándor „Ha valamely helynek ütése van a múltamban, amely mindig és újra megpendül bennem, akkor ez régi iskolám. Életem egyik legfényesebb jelensége, mondhatnám így is, tündérkertje volt ez az iskola, és minden együtt megadatott itt, ami egy élet, egy művészpálya alapélményeül szolgálhat. A csodálatos park, az egykori Wenckheim kastély, mintha a kisgyermekkor mesefantáziájából varázsolták volna elő, mintha díszletek között éltünk volna! Élő díszletek között.” A nemrég elhunyt zeneszerzőnk arra is emlékezett, hogy az első két évben már 413 népdalt tudott énekelni. Előbb ismerte a Kodály, Bartók kórusműveket, a madrigálokat, mely zeneművek az iskolai kórus repertoárjában szerepeltek, mint a nagy barokk, klasszikus vagy romantikus külföldi zeneműveket.

Bartalus Ilona mit köszönhet Tarhosnak? „Rengeget! Azt, hogy rajongok a magyar népdalokért, hogy szolmizálva szebb lett az életem (nagyon sokra tartom ezt a szenzációs nyelvet, amely elengedhetetlen eszköze az értelmes zenei gondolkodásnak). Hogy a kóruséneklés és a vezénylés lételememmé vált, hogy a boldogságot a „világ végén” is be tudom szerezni, hogy a megszállott tarhosi tanárok követendő példáin, évtizedek óta tanítom a zenét, nemcsak itthon, hanem mesterkurzusokon Japánban, Ausztráliában, Kanadában, Kelet-Európa több országában is.”

Bozay Attila – ma már nem élő zeneszerzőnk – a tarhosiak baráti körének egykori elnöke így vall Tarhos hozadékáról: „Itt kezdtem el rendszeres zenei tanulmányaimat zeneszerzés (Pongrácz Zoltánnál) és klarinét szakon. Egy sereg kompozíciót írtam Tarhoson, melyek természetesen nem remekművek, de fontos lépésnek számítottak pályámon.”

Csukás István író vallomása meghatóan villantja fel az idilli képet a gyermeki lelkesedésről és felelősségről. „Ma sem tudok nagyobb, szebb, hatásosabb pedagógiai eszközt elképzelni, mint a zene. Ott tanultam

meg, mi a közösség, mi a közösségi élet. Mit jelent „egyhangnak” lenni a kórusban. Ott tanultam meg a belső fegyelmet, ritmusérzékét – már nem csak zenei jelentésben. Ott tanultuk meg a póztalanságot és a kiállítás bátor-ságát. Külföldi látogatók (akadtak bő-ven) kétkedően mosolyogtak, mikor bokor mögött hegedülő, éneklő gyere-keket láttak, pedig csak nem volt elég hely, azért szorultunk a szabad ég alá.”

1954. Az utolsó érettségiző osztály diákjai Jánoky Judit, Csukás István, Fekete Betti

Sebestyénné Farkas Ilona Mona – 1980-tól segíti a zenei napok kórus-találkozóinak szervezését, a megye kórusmunkájának fejlesztését, és még sok fontos ügy szolgálatát Tarhos szellemében. „a Wenckheim kastély-ban indult el az az iskola, amit ma „tarhosi-csodaként” emlegetnek. Az itt eltöltött hét év egy életre tarisznyázott fel a zenei képzés mellett em-berséggel, hazaszeretettel és minden körülmények között való helytál-lással. Abban az időben (1953) biztos ajánlólevél volt a Zeneakadémiára a tarhosi zenei alap.”

Kodály Zoltán 1958-ban ezt nyilatkozta Békés-Tarhos bezűntetése kapcsán: „Szerencsére a tarhosi szellemet nem lehetett megölni, az ma már sokakban él és előbb-utóbb kivívja megillető helyét a közművelődés-ben”. Majd 1961-ben így ír: „Az elvetett mag azonban mégis kikelt: egyre-másra támadtak „éneklő iskolák” mindennapos énekórával, és értek el csodálatos eredményt nemcsak zenében, de minden tárgyban”.

Sajnos mára nagyon megfogyatkozott a zenei általános iskolák száma. Gulyás György sok évvel azután, hogy Tarhost el kellett hagynia, arra volt méltán büszke, hogy az iskola rövid élete ellenére sok értékes szakembert adott az országnak. „Tarhos nemcsak azért vált híressé és elismertté, mert kinevelt jó néhány élvonalbeli és elismert művészt, hanem azért is – és főleg azért – mert az ország minden részébe szétküldte a tehetséges és tanult szakemberek tömegét. Tanárokat, igazgatókat, népművelőket, kó-rustagokat, zenekari muzikusokat, kórusvezetőket nevelt ki és küldött el kis és nagy településekre, sőt a bő termésből jutott külföldnek is”.

Mező Imre gondolatai: „Mert Gulyás Györgynek és Tarhos tanárainak nyolcévi küzdelme és áldozatos munkája, az Énekiskola híveinek és tá-mogatóinak lelkes fáradozása nem volt hiábavaló. A tarhosi évek élmé-nyeinek visszfénye ott ragyog az iskola minden volt diákjának a lelkében, s akár észrevétlenül is, forrásává vált és válik munkájuknak, sikereiknek, eredményeiknek a különböző szintű zenei intézmények tantermeiben,

kutatóműhelyeiben, vagy a magyar és nemzetközi zenei élet pódiumain egyaránt. Íme, ez az igazi hozadéka, eredménye, divatos szóval haszna, vagyis értelme az 1946 és 1954 között az Énekiskola működésére fordított forintoknak, Tarhos fenntartásának!”

A közelmúltban terjesztette fel a Békés Megyei Értéktár Bizottság a Békés-tarhosi Énekiskolát a Magyar Értéktárba, ez a hungarikummá nyilvánítás feltétele.

„Tarhos nagy jövő előtt áll” (Kodály Zoltán)

Akkor hangzott el ez a kodályi-mondat, amikor Tanár Úr a pavilont avatta. Arra nem gondolhatott, hogy a jövő hamarosan múlttá halványul. Sok évnek kellett ahhoz eltelnie, hogy Békés-Tarhosról ismét beszélni lehessen. A folytatásról. Mert szerencsére sokan érezték úgy, hogy fel kellene támasztani az egykori zenei, pedagógiai értékeket hordozó szellemi örökséget.

Elsősorban Gulyás György és az egykori diákok érezték kötelességüknek a tarhosi hagyomány ébrentartását. Békés várossá nyilvánítási ünnepségén, 1973. április 15-én Gulyás György karnagy vezényelte a szombathelyi szimfonikusokat és a Debreceni Kodály Kórust. Az est szólistája Korondi György volt. Gulyás György ekkor javasolta a város vezetőinek, hogy a volt tarhosi diáktalálkozók mellett évente rendezzen a város zenei napokat.

A város vezetése felkarolta ezt a fontos gondolatot, majd a megyei és országos szervek támogatását megszerezve 1976-ban megrendezték az első *Békés-tarhosi Zenei Napokat*. A zenei napok gondolatát több nemzetközi és országos hírnő zeneművész, karnagy támogatta, köztük *Ferencsik János* karmester, aki közreműködésével is segítette a rendezvény elindítását. Az anyagi feltételek megteremtésével, *dr. Gyarmath Olga* gimnáziumi tanár és *Sebestyénné Farkas Ilona* énektanár Békésre hívásával maradéktalanul megvalósulhatott – Gulyás György szakmai igényeinek megfelelő – zenei koncertsorozat, ami az évek folyamán hangszeres és karvezetői kurzusokkal, kiállításokkal, anyanyelvi és vonószenekari tábormellett bővült.

Az első időszakban F. Pálffy Zsuzsa Nyitott könyve alapján az alábbiak képezték a zenei napok pilléreit: az 1977-ben megalakult Békés-tarhosi Baráti Kör (mai nevén Békés-tarhosi Zenebarátok Köre), karvezetői továbbképző tanfolyam és mesterkurzus, Jeunesses Musicales vonószzenekari tábor, országos szakközépiskolai zongoraverseny, nemzetközi kürtkurzus, fuvolakurzus, Kőrösi Nyári Akadémia ének-zenei szekciója, Szép magyar beszéd tanári továbbképző tanfolyam, hangversenyek, társrendezvények, kísérő programok. A felsoroltak közül az utóbbi években a karvezetői továbbképzés és a nyári akadémia ének-zenei szekciója már nem tartozik a programsorozathoz. A szakközépiskolások zongoraversenyét csak zenei szakközépiskolák rendezhetik.

A zenei napok alapítója tehát Gulyás György. Díszelnökei voltak: dr. Keresztury Dezső, Ferencsik János, ifj. Bartók Béla, Szokolay Sándor. Művészeti vezetők: Gulyás György, Joób Árpád, Fejes Antal, Benéné Szerető Hajnalka és napjainkban Bagoly László. A kurzusok művészeti vezetői: Bartalus Ilona, Falvai Sándor, Lindenbergné Kardos Erzsébet (amíg volt karvezetői kurzus), Tarjáni Ferenc kértművész, Matuz István fuvalomművész, S. Dobos Márta hegedűművész, dr. Szathmári István nyelvész professzor emeritus (utódai: dr. Virágné dr. Horváth Erzsébet főiskolai tanár, Gellénné Köröksi Eszter gimnáziumi tanár).

A **Békés-tarhosi Baráti Kör** létrehozását Györffy Sándor történész ötlete alapján Mező Imre javasolta Gulyás Györgynek, aki egykori diákjaival meg is valósította azt. A kör előde az 1972-ben alakult Tarhosi Emlékbizottság volt. Az énekiskola egykori diákjaiból álló testület a gyulai levéltár „tarhosi aktáiból” a megszüntetett énekiskola emlékkiállítását készítette elő.

A Baráti Kör alapítványa a Megújuló Tarhosért nevet viseli. 1997-ben a baráti kör kezdeményezésére a zeneiskola falán került elhelyezésre Gulyás György emléktáblája, ami minden közgyűlést követően megkoszorúznak a kör tagjai. Szintén ez a szervezet érte el, hogy 1998-ban a Nemzeti Kulturális Minisztérium akkori minisztere, *Dr. Hámori József* rehabilitálta a volt tarhosi énekiskolát. Jelentős eredménye a Baráti Körnek, hogy a Gulyás György által felépített Zenepavilon faláról (tervezője Kaufmann Oszkár) 2001-ben eltávolíttatta a Révai-Zsdanov táblát, helyére Kodály Zoltán és Gulyás György gondolatai kerültek.

A **karvezetői tanfolyamot és mesterkurzust**, amit – a sarvasi Tessedik Sámuel Főiskola Pedagógiai Karának segítségével-, tíz alkalommal rendeztek meg, 2007-től a *Sebestyénné Farkas Ilona* által szervezett kórustalálkozó váltotta fel. A rangos kórus-versenyeket neves külföldi és hazai karnagyok vezették, zsűrizték. Néhányan közülük a teljesség igénye nélkül: M. Katanics Mária, Rozgonyi Éva, Bartalus Ilona, Cseszka Edit, Reményi János, Szokolay Sándor, Ugrin Gábor, Hollerung Gábor.

A **nemzetközi vonószekerekari tábort** korábban Gyopárosfürdőn tartották, majd 1976-ban *Fejes Antal* jóvoltából került a békési zeneiskolához, helyileg Tarhosra. A résztvevők kezdetben zeneiskolások, később zenei szakközépiskolások voltak hazánkból és határainkon túlról. A táborvezetés szervezési feladatait Fejes Antal, a békési zeneiskola igazgatója látta el nyugalomba vonulásáig. 1984-től az Ifjú Zenebarátok Magyarországi Szervezete felvette nyári tábora sorába a tarhosit is. Ettől kezdve lehetőség nyílt külföldi karmesterek, szólisták részvételére is. S. Dobos Márta Artisjus-díjas hegedűművész és Papp László gondokaművész (apja tarhosi tanár volt, őt Friss Antal tanította), napjainkban Pólus László gondokaművész és a békési zenetanárok (Bánfy Judit, Nagyné Bodon Ilona, Tóth István, Sándor Ottó) segítségével érlelődik színpadképpé a növendékek által hozott zenei anyag. Neves karnagyok

dirigálják a záró koncertet, mint Gál Tamás, Oberfrank Péter, Kesselyák Gergely, Werner Gábor. Külföldi tanárok is csatlakoztak a kurzus munkájához: az osztrák Ursula Voigt és a svájci, Pro Culturae Hungarica kitüntetését kapott Bernadett Előd, akinek jóvoltából tehetséges szólisták érkeznek hozzánk, és jelentős anyagi támogatást kap a képzés. A tabor korrepetitora Nátor Éva, Rázga Áron és Benedekfi István zongoraművészek.

A **nemzetközi kűrtkurzus** ötlete *Tarjáni Ferenc*, egykori tarhosi növendéktől származik. A művésztanár fontosnak tartotta „életben tartani és tovább örökíteni a tarhosi szellemet. Hiányt pótolni, tájékozódni egymás munkájában és együtt muzsikálni...” Vele együtt Szilágyi Pálma, Kökényessy Miklós, Milos Petr, Francis Orval, 1994-től ifj. Tarjáni Ferenc, majd Kubina Barnabás, Vigh János, Varsányi Miklós és más neves hazai és külföldi művésztanárok vezették a kurzust. A kurzus utóda a Kűrtösök találkozója Bagoly László művészeti vezető és Soós Péter művésztanár vezetésével.

Az 1993-tól működő **nemzetközi fuvolakurzus** színvonala *Matuz István* fuvolaművész és *Kancsár Vera* zongoraművész érdeme. A tanári kar később kibővült Kozma András, Regős Imre, Ittész Gergely fuvolaművészekkel, Király Márta és Granik Anna korrepetitorokkal. Az azóta sajnálatos módon tragikus körülmények között elhunyt Gyöngyössi Zoltán fuvolaművész a világhírű Weiner-Szász Kamaraszimfonikusokkal 2008-ban adott koncertet. Pár éve a fuvolisták rá emlékezve tartották meg záró koncertjüket. 2005-ben *Janota Gábor* Liszt-díjas fagott-művész vezetésével fagott kurzust is tartottak a zenei napok keretében.

A **Szép magyar beszéd anyanyelvi kurzus** 1994-2009 között az Oktatási Minisztérium, az Anyanyelvi Konferencia, az Anyanyelvapolók Szövetsége, a Pro Renovanda Culturae Alapítvány, megyei és több települési önkormányzat, gazdasági szervezet támogatásával kiemelkedő eredményt mutatott fel, a képzés akkreditációt is kapott. Az azóta már elhunyt *Dr. Gyarmath Olga* gimnáziumi tanár és *Vámos László* nyugalmazott művelődésügyi osztályvezető szervezői munkájának köszönhetően számos tudós, egyetemi és gimnáziumi tanár, színművész, költő, író, zeneszerző, műfordító tartott előadást a 30-40 főnyi hallgatóságnak, akik hazánk és a környező országok magyar ajkú pedagógusai közül kerültek ki. Vámos László utóadaként Gellénné Körözi Eszter olvasótábort és olvasás konferenciát szervez középiskolás diákok részvételével, melynek előadói továbbra is neves egyetemi tanárok, Szathmáry István, Nagy József, Pomogáts Béla, Dr. Szőrényi László, Nagy József, Bencédy József.

A zenei napok leglátogatottabb eseményei a **hangversenyek**, melyeket 2009-ig tarhosi Zenenapokban rendeztek meg. Amikor a pavilon átlagának helyreállítására nem sikerült forrást találni, Békés város művelődési intézményében, zeneiskolájában, református és katolikus templomában, a Baptista Imaházban, a könyvtárban és a Galériában tartották

Hangverseny 1978-ban: Szokolay Balázs, Jánoky Judit, Tarjáni Ferenc

és tartják ma is a hangversenyeket. A kezdetektől napjainkig nemzetközi híru művészek, fiatal tehetséges muzsikusok játékában gyönyörködhetnek a békésiek.

Lehetetlen vállalkozás lenne felsorolni a fellépő karnagyok, zenekarok, kamarazenekarok, szólisták nevét. Negyven éve számos világhírű és hazai művész előadásában gyönyörködhetett a hallgatóság. Néhány

Pavilon előtt az egykori diákok az 50 éves találkozón

híresség közülük: Simándy József, Korondy György, Jevgenyij Nyeszterenko, Kováts Kolos, Molnár András, Melis György, Palcsó Sándor, Kukely Júlia, Kincses Veronika, Pitti Katalin, operaénekesek. Onczai Csaba, Fenyő László csellóművész, *Kocsis Zoltán*, Gulyás Márta, Rév Livia, Ábrahám Mariann zongoraművész, Devich Sándor, Perényi Eszter, Szabadi Vilmos, Szenthelyi Miklós, Baráti Kristóf hegedűművész; Elekes Szuzsa, Király Csaba, Somogyi-Tóth Dániel orgonaművész; Gulyás György és Ferencsik János mellett Medveczky Ádám, Hollerung Gábor, Gulyás Béla, Somogyi-Tóth Dániel, Gál Tamás karnagyok...

Békés-Tarhosról indult Bozay Attila és Szokolay Sándor zeneszerzők művészi pályafutása. Több alkalommal hangzottak fel műveik a koncerteken. A zenei napok kedves színfoltja volt 1982-től hosszú éveken át az „Unokák koncertje”, amely Mező Imre egykori tarhosi diák ötlete nyomán azon fiatalok bemutatkozását jelentette, kiknek szülei, nagyszülei a tarhosi énekes iskola tanulói voltak (Fejes Tamás, Bozay Melinda, Kaneko Miyuji-Attila, aki Mező-unoka). A békési zeneiskolából kinőtt fiatal művészek, zenetanárok is bemutatkoztak már a zenei napokon.

Több alkalommal teltházas koncertet adott a Muzsikás együttes és Sebestyén Márta, valamint a Magyar Állami Népi Együttes.

Társrendezvények minden évben kapcsolódnak a művészi eseménysorozathoz: előadások, kiállítások, konferenciák, vitafórumok, könyvbemutatók, irodalmi estek. 2008-tól a „Magvetés” református konferencia egy-egy aktuális témával szervesen kötődik a művészeti eseményekhez. Képzőművészeti kiállítók között hajdani békési zeneiskolások, Békésről elszármazott és helyi alkotóművészek (Flóra Virág, Beliczay Mária, Kállai Júlia, Csuta György, Püski Sándor), valamint neves hazai művészek is bemutatkoztak (Csavlek Etelka operaénekes és keramikus, Sass Sylvia operaénekes és festőművész; Gombár Judit, Papp János jelmeztervezők). Népi iparművészeti kiállítók hímzései, kerámiai, népi hangszerei, szöttei, ruhadarabjai gazdagították a látogatók vizuális élményeit.

A **kísérő programok** között Ki nyer ma? rádiós vetélkedő, térszene, beharangozó a békési piactéren, a Gyulai Várfürdőben és a Csaba Centerben, szabadtéri és színházi gyermekműsor, népzenei és néptánc fesztivál szerepel. Neves gyermekszínházi produkcióként került bemutatásra Csukás István egykori tarhosi diák Ágacska című mesejátéka, Gryllus Dániel-Levente Péter Mókátára, a Szelkiáltó Együttes műsora, a békési óvónők Léghajó című produkciója. A programsorozat szervezésében a ma már Kecskeméti Gábor nevét viselő kulturális központ és a városi zeneiskola tanárai, dolgozói, a gimnázium tanárai, a múzeum, a könyvtár, a helyi média munkatársai aktívan veszik ki részüket.

A **Békés-tarhosi Zenei Napok** vidékünk értékes szellemi terméke. Békés Város Képviselő-tesülete 2003-ban a Békés-tarhosi Zenei Napok rendezvénysorozatot a város *Európai Unió*s hozományává nyilvánította, illetve

2009-től a Magyar Fesztivál Regisztrációs és Minősítési Program értékelése szerint a zenei napok „Jó minőségű művészeti fesztivál”. A Megyei Értéktár Bizottság, Kocsis Zoltán zongoraművész és más neves zenei szakember javaslata alapján a BÉTAZEN a megyei értéktárba került.

*

Gulyás Györgynek, az Énekesiskola megszűnésével, Tarhosról távoznia kellett. **Debrecenben** folytatta, vagy kezdte újra intézményalapító misszióját. Vezette a *Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakiskolát*, megalapította híres *Leánykarát*, majd a *Kodály Kórust*, melyekkel számos rangos nemzetközi és hazai versenyen szerzett elismerést, díjakat. Igazgatta (másodikként az országban) a *Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola debreceni tagozatát*, és kollégium épült az ő igazgatása alatt. Elindította a *Bartók Béla Nemzetközi Kórusversenyt*.

Békés város megbízásából tizenöt éven keresztül *Gulyás György Debrecenből* irányította régiónk jelentős kulturális eseményét. A nyitó koncerteken, templomi hangversenyeken dirigálta kórusát és a debreceni MÁV szimfonikusokat. Utolsó békési fellépésén 1993-ban Schubert G-dúr miséjét vezényelte a református templomban. 1993-tól Gulyás György halálát követően a művészeti vezetők, szervezők az igényes zenei kultúra közvetítését, a tarhosi szellem továbbvitelét Gulyás György útmutatásai szerint tartják kötelességüknek.

A debreceni évek alatt, munkája során sokat harcolt, érvelt, makacsul ragaszkodott szakmai elképzeléseihez, a minőségelvű tanításhoz, a karvezetés és továbbképzés gondolatához, Kodály örökségének védelméhez. Voltak patrónusai, küzdőtársai pályáján, azonban nem kevés ellenséget is szerzett magának. De mindenkor az ügy fontosságát, a haladást tekintette elsődlegesnek. Ha kellett, lemondott karvezetői posztjáról, vagy önként ajánlotta fel a főiskola igazgatói székéből nyugalomba vonulását, ha ezen múlt az intézmény jobb jövője. Mi adott neki ehhez erőt? Mély hite és felelősségérzete a zenepedagógia, a kóruskultúra, a magyar nemzet nyelvének és zenéjének tisztelete.

Farkas Lászlóné

A Békés-tarhosi Zenebarátok Elnöke

A cikkben szereplő források szerzői mellett a fotókért S. Turcsányi Ildikó múzeumi igazgatónak mond köszönetet a szerző: a Békés-tarhosi Zenebarátok Elnöke

Az első közlés megjelent a: Békési Ujság 2015. októberi számában. Főszerkesztő: Szegfű Katalin. Hozzájárulásával ennek szerkesztett változatát közöltük, további fotók közreadásával.

Márkusné Natter-Nád Klára

*

Az elmúlt évtizedek során sok egykori Békés-tarhosi növendék részesült különböző szakmai- és állami kitüntetésben.

Kossuth-díjban részesült:

*Szokolay Sándor, 1966; Bozay Attila, 1990; Mező László, 1997;
Csukás István, 1999.*

Magyar Örökség-díjban részesült:

*Gulyás György és a Kodály Kórus 2006. márciusában;
a Tarhosi Énekiskola 2007 szeptemberében.*

Az ünneplők a Magyar Tudományos Akadémián

„Új korszak hajnalán vagyunk” (Kodály Zoltán)

Remélhetőleg a fenti idézet valóban ezt fogja nekünk, békésieknek és volt tarhosi diákoknak, zenebarátoknak jelenteni.

Az elmúlt évben átalakult a *Megújuló Tarhosért Alapítvány*, melynek kuratóriumi elnöke *Matyi István* lett, 2013-tól a tarhosi ingatlan új tulajdonosa. Az általa vezetett cégcsoport nemcsak az épületek felújítását tervezi, hanem az egykori Énekiskola hagyományainak megőrzését, zenei, kórusművészeti törekvéseinek folytatását, mindezt összekapcsolva társművészeti programokkal, kulturális rendezvényekkel, turizmussal, kurzusokkal. A tarhosi Zenepavilon és a kastélypark épületeinek helyreállítása után ismét ezen a helyszínen kerülhet megrendezésre a zenei napok több, nagyobb közönséget vonzó eseménye.

Matyi István úrnak és Matyiné Illyés Éva tulajdonosoknak,
valamint a GEMMA Bt. Testületének

Tárgy: Köszönőlevél

Békéscsaba
Rózsa u. 19.
5600

Tisztelt Tulajdonosok!

Szeretném megköszönni magam és a volt tarhosi diáktársaim nevében az Önök nagylelkű segítségét, anyagi támogatását Gulyás György igazgató úr mellszobrának és emléktáblájának létrehozásában, felavatásában, valamint a Zenepavilon Gulyás Györgyről való elnevezésében tett intézkedésükért. (Békés-Tarhosi Zenei Napok 2016. június 25.)

Ezzel is emlékeztetve a hálás utódokat és azok családtagjait az egykori zenei intézmény máig élő és ható szellemi, erkölcsi kisugárzására és értékeinek megőrzésére és továbbvitelére.

„Az idő nemcsak Őt, hanem minket is megméri” – mondta Szokolay Sándor Gulyás György temetésén.

Önök megmértetésére példaértékű számunkra is, tovább követjük és köszönjük.

Cegléd, 2016. július hó

Tisztelettel:

Béres Károly

a Ceglédi Erkel Ferenc Zeneiskola nyugalmazott igazgató,
5 évig volt (Békés-Tarhosi) diák,
a Békés-Tarhos Zenebarátok Körének Alelnöke

XL. Békés-tarhosi ZENEI NAPOK

2016. június 19. – július 3.

„A zene mindenkié.”
(Kodály Zoltán)

„Vidékről is lehet Európával együtt lépni.”
(Gulyás György)

XL. BÉKÉS-TARHOSI ZENEI NAPOK 2016. június 19. – július 3.

Alapító:

GULYÁS GYÖRGY

Művészeti vezető: Bagoly László
Fesztiváligazgató: Koszecz Sándor

A fesztivál fővédnöke: Závogyán Magdolna,
az Emberi Erőforrások Minisztériumának kultúráért felelős
helyettes államtitkára

Rendezők: Békés Város Önkormányzata • Békés Városi
Kecskeméti Gábor Kulturális, Sport és Turisztikai Központ

Társrendezők: Alapfokú Művészeti Iskola, Békés •
Alapítvány a Megújuló Tarhosért • Békési Református
Egyház • Belencéres Néptáncgyűjtésért Egyesület •
Békésabai Pedagógiai Oktatási Központ • Békés-tarhosi
Zenebarátok Köre • Dr. Hepp Ferenc Általános Iskola •
Gemma Cégesoport • Keresztény Értelmiségiek Szövetsége
Békési Szervezete • Nefelejes Békési Kulturális
és Hagyományörző Közhasznú Egyesület

Közreműködők: Békési Városi Jantyk Mátyás Múzeum •
Békés Városi Püski Sándor Könyvtár • Nádi Boldogasszony
Plébánia, Gyula • Piacfelügyelet, Békés • Szegedi Kis István
Református Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda
és Kollégium • Szentháromság Plébánia, Békés

www.betazen.hu

- 14.30 **Megemlékezés Gulyás György születésének 100. évfordulójára és az „Énekiskola” alapításának 70. évfordulójára** alkatmából Tarhoson, a Zenepavilonnál
- 15.00 **XIII. Békés-tarhosi Kórustalálkozó**
Tarhoson, a Zenepavilonban
A kórustalálkozó főszervezője és művészeti vezetője:
Sebestyenné Farkas Ilona karnagy
A belépés ingyenes.
Közreműködnek:
Hunyadi Vendégek Kórusa (Budapest)
Vezényel: **Sebestyenné Farkas Ilona** karnagy
Szegedi Bartók Béla Nőiakar
Vezényel: **Rozgonyi Éva** karnagy
Cantus Nobilis Kórusa (Kecskemét)
Vezényel: **Laczkó János** karnagy
Kiskunfélegyházi Zenebarátok Kórusa
Vezényel: **Szatmári Imre** karnagy
Szentesi Bárdos Lajos Vegeskár
Vezényel: **Nagy János** karnagy
Békési Kistérségi Óvoda és Bölcsőde Énekkara
Vezényel: **Kocsorné Krizbai Anna** karnagy
Előzetes helyfoglalás a kórushangversenyre
Végváry Edinánál a 06-20/661-12-66-os telefonszámon.
Társrendező és támogató: Gemma Cégesoport,
Alapítvány a Megújuló Tarhosért, Békés-tarhosi
Zenebarátok Köre
- 19.00 **Nemzetközi Vonószekari Tábor záróhangverseny**
a kulturális központban
A belépés ingyenes.

Június 27., hétfő

- 10.00 **Kedzetét veszi a „Szép Magyar Beszéd” Olvasótábor**
Tarhoson
A tábor az egykoron, Gulyás György híres karnagy, zene-pedagógus által alapított Énekiskola szellemiségét követve kínál feltöltődést, pihenést, igényes szórakozást felső tagozatos fiataloknak. A résztvevőkre sok mozgás, érdekes olvasmányok, interaktív feladatok és gazdag programok várnak. Társalgás írakkal, lelkesekkel, könyvtárosokkal. A tábornak kiemelt előadói is lesznek, a résztvevők betekintenek a „Szép Magyar Beszéd” III. Olvasáskonferenciába is.
Társrendező és támogató:
Alapítvány a Megújuló Tarhosért
Részletes program és jelentkezés június 1-ig:
alapitvanyamegijulotarhosert@gmail.com;
Végváry Edina: 0620/661-12-99
- 19.00 **Telek Miklós orgonaművész előadása**
a békési református templomban
Közreműködik: **Mészáros János Elek** énekes
Belépődíj: 1500 Ft/fő, Békés Káptalával 1000 Ft/fő
Csoportos kedvezmény minimum 10 fő esetén:
1000 Ft/fő

Június 29., szerda

- 9.00 **„Szép Magyar Beszéd” III. Olvasáskonferencia**
a Békés Városi Püski Sándor Könyvtárban
- Tervezett program:**
- 9.00 Megnyitó – **Kovács Dániel**, a Szegedi Kis István Református Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium igazgatója
- 9.15 Olvasóvá nevelés a XXI. században – gyakorló általános és középiskolai tanárok, könyvtárosok előadásai a tárgykörben
- 10.45 **Szabó Ilona** gimnáziumi tanár előadása
Az országos Kazinczy-versenyekről
- 11.15 **Dr. Magyar Ágnes** olvasáskutató előadása: Olvasási szokások, motivációk és attitűd a középiskolában
- 11.45 **Dr. Steklács János** olvasáskutató, a Kecskeméti Főiskola Tanítóképző Főiskolai Kar dékánjának előadása: Az olvasási folyamat vizsgálata a szemmozgáskövetés technológiájával
- 12.15 Ebédszünet
- 13.15 Gyakorlati foglalkozás **Gelléné Körösi Eszter** magyar szakos tanár vezetésével
- 14.00 **Kiss Gábor**, a Tinta Könyvkiadó igazgató-főszerkesztőjének előadása: A magyar nyelv új szótárai az olvasóvá nevelésben
- 14.45 Szekció ülések
- 15.30 Szekció ülések összegzése
- 16.00 **Szörényi László** Széchenyi-díjas irodalomtörténész
Szabó Magda „Az ajtó” című regényét elemzi
- 17.30 Vacsoraszünet
- 18.30 **„Költők és dallamok” – „Irodalmi szalon – Na!?”**
fiatal kortárs alkotók bemutatkozása
Moderátor: **Tinkó Máté** költő
Közreműködik:
Szilágyiné Szabó Ágnes (Szil Ágnes) író,
Palágyi László zeneszerző és szövegíró,
Fehér Renáta költő,
Juhász Tibor költő
A részvétel ingyenes, étkezési szándékot térítési díj ellenében június 24-ig kérjük Molnár Máriánál jelezni a molnar.maria@bekesisikultura.hu címen.

Június 30., csütörtök

- 17.00 **A XXIII. Nemzetközi Fuvolakurzus záróhangverseny**
a békési Szentháromság Plébániatemplomban
A belépés ingyenes.

Július 1., péntek

- 9.00 Bemutatkozik és az esti gálaelőadásra invitálja a békésieket a Piac téren a **Belencéres Néptáncgyűttes** kamaracsoportja és a **„Jurajskie Igraszki”** lengyel gyermek néptáncgyűttes Békés testvérvárosából, Myszkow-ból

- 18.00 **A Belencéres Néptáncgyűttes gálaműsora és táncház** a kulturális központban
Közreműködik a „Jurajskí Igraszki” gyermek néptáncgyűttes Myszków-ból (Lengyelország) és a **Suttymba Zenekar**
Belépődíj: 1000 Ft/fő. *A gálát követő táncház ingyenes.*
Társrendező és támogató:
Belencéres Néptáncgyűttesért Egyesület

Július 2., szombat

- 11.00 **Mágikus Trió** – hangszerbemutatóval egybekötött gyermekelőadás családoknak a Békési Galériában
Közreműködik: **dr. Varga Laura** fuvolaművész, **Vizsolyi Livia** fuvolaművész, **Mucsi Gergő** ütőhangszeres művész
Belépődíj: 1000 Ft/fő, Békés Kártyával 500 Ft/fő
Csoportos kedvezmény minimum 10 fő esetén: 500 Ft/fő
14 éves kor alatt ingyenes.

Július 3., vasárnap

- 18.00 **IV. Békési Fúvószenekari Találkozó** a kulturális központban
Közreműködik:
Gyergyószentmiklósi Fúvószenekar
Karnagy: **Mayer Róbert**
Városi Fúvószenekar Hódmezővásárhely
és a **Hódkristályi Mazsorett Csoport**
Karnagy: **Vágó János**
Mazsorettcsoport vezetője: **Galambosné D. Szabó Katalin**
Békés Városi Ifjúsági Fúvószenekar
Karnagy: **Bagoly László**
A belépés ingyenes.

KURZUSOK, TÁBOROK

Június 19–25. (vasárnap–szombat)

Nemzetközi Vonószekari Tábor
az Alapfokú Művészeti Iskolában (Békés, Petőfi u. 1.)
Karmester: **Werner Gábor** (Budapest)
(Budafoki Szimfonikus Zenekar)
Művészeti vezető: **S. Dobos Márta** Artisjus-díjas hegedűművész DLA, a Szegedi Tudományegyetem Zeneművészeti Karának főiskolai docense (Szeged)
Tanárok:
Előd Bernadett hegedűművész (Svájc)
Pólus László csellóművész (Budapest)
Bánfi Judit hegedűtanár (Békés)
Korrepitatorok:
Nátor Éva művésztanár (Békéscsaba)
Rázga Áron zongoraművész (Békéscsaba)
Táborvezető: **Sándor Ottó** csellótanár
A tábor titkára: **Csikmei Gábor**, a Kecskeméti Gábor Kulturális Központ munkatársa

Június 20–23. (hétfő–csütörtök)

Kürtkurzus a Kecskeméti Gábor Kulturális Központban (Békés, Jantyk M. u. 23–25.)
Tanár: **Saós Péter** kürtművész (Szeged)
Házigazda: **Bagoly László**, az Alapfokú Művészeti Iskola vezetője
A kurzus titkára: **Vigné Darányi Berta**, a Kecskeméti Gábor Kulturális Központ munkatársa

Június 21–23. (kedd–csütörtök)

Gítárkurzus a Kecskeméti Gábor Kulturális Központban (Békés, Jantyk M. u. 23–25.)
Tanár: **Podhorszky Gábor** gitárművész (Budapest)
A kurzus titkára: **Veres Ildikó**, a Kecskeméti Gábor Kulturális Központ munkatársa

Június 25–30. (szombat–csütörtök)

XXIII. Nemzetközi Fuvolakurzus az Alapfokú Művészeti Iskolában (Békés, Petőfi u. 1.)
Művészeti vezető:
Matuz István Kossuth-díjas fuvolaművész (Debrecen)
Művésztanárok:
Kozma András fuvolaművész (Debrecen)
Regős Imre fuvolaművész (Debrecen)
Korrepitatorok:
Kancsár Vera zongoraművész (Budapest)
Király Márta zongoraművész (Debrecen)
A kurzus titkára: **Molnár Mária**, a Kecskeméti Gábor Kulturális Központ munkatársa

Június 27. – Július 1. (hétfő–péntek)

Szép Magyar Beszéd Olvasótábor Tarhoson

Fesztiválközpont és jegyárúsító hely:
Békés Városi Kecskeméti Gábor Kulturális, Sport és Turisztikai Központ
Békés, Jantyk Mátyás u. 23–25. • Telefon/fax: 66/411-142
www.betazen.hu • jegy@bekesikultura.hu

A teljes fesztiválra bérlet váltható **5000 Ft**-os összegyáron.

A műsor- és helyszínváltoztatás jogát a szervezők minden esetben fenntartják!

További jegyárúsító helyek:

Filharmonia Kelet-Magyarországi Nonprofit Kft.
Békéscsaba, Andrássy út 24–28. • Telefon: 06-66/442-120

Tourinform Irodák:

Békéscsaba, Széchenyi u. 4. • Telefon: 06-66/441-261
Gyula, Kossuth L. u. 7. • Telefon: 06-66/561-680

Forrai Katalin emlékére

Szakmai fórumnak adott otthont 2016. május 13-án a Kodály Zoltán Emlékmúzeum. **Emlékfilmet** tekinthettek meg *Forrai Katalin* életútjáról, gazdag szellemi hagyatékáról a meghívottak: felsőfokú tanító-és óvodapedagógus képzésben érintett tanár kollégák zenei nevelés területén dolgozó szakemberek.

Az eseményt *Dr. Nemes László Norbert*, a LFZE Kodály Zoltán Zene-pedagógiai Intézet igazgatója nyitotta meg. A 2016 tavaszán elkészült film bemutatásán túl, a nap programjának összeállításakor a rendezők célja volt egy olyan kerekasztal beszélgetés lehetőségének megteremtése is, melyen az iskola előtti zenei nevelés aktuális kérdéseit egyeztetették az ország különböző területéről érkező vendégek.

Az emlékfilm alapjául szolgáltak mindazok az archív felvételek, írott-és audio-vizuális anyagok, riportok, Forrai Katalin előadás-vázlati, évtizedeken át gyarapított pedagógiai feljegyzései, könyvei melyek a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Kodály Intézete könyvtárának archív anyagai között lelhetők fel, Kecskeméten. A dokumentumok válogatása, szerkesztése, a forgatókönyv elkészítése *Dr. Gállné Gróh Ilona* és *M. Dietrich Helga* zenepedagógusok munkája. A mintegy két esztendőn át tartó munkálatok helyszíne az intézet kecskeméti stúdiója volt.

Első rész: *Portré* – amely a 2004-ben elhunyt nagy pedagógus egyéniség életútját mutatja be, aki sokoldalú tevékenységével rangot adott

a kisgyermekkor zenei nevelés ügyének határainkon innen és túl. A Forrai Katalinnal készült egykori riportok képsorai nem csupán színesítik a film anyagának felfűzését, de arról is meggyőzik napjaink pedagógusait, hogy a mester hitvallása pályájáról, zenepedagógiai irányelveiről ma is példaértékű.

Kisgyermekkori zenei nevelési alapelveit – melyek azon generáció számára különösen értékesek, akik kisgyermeknevelőként, óvodapedagógusként személyesen már nem tanulhattak tőle – ő maga fogalmazza meg és mondja el a film kronologikus sorrendet követő riportrészleteiben.

A DVD alkotói a dokumentumfilm eszközeivel mutatják be a kisgyermekkori zenei nevelés szépségét ami Forrai Katalin szavai által kap megerősítést, hogy

– a 3-6-7 éves gyermekek zenei nevelése része a kisgyermekkori *művészeti nevelésnek*,

– a pedagógus feladata, hogy felkeltse a gyermekek érdeklődését a ritmikus és jól intonált, pontosan artikulált beszéd-és énekhang iránt,

– énekkel, játékos mozgással motivált helyzetekben fogékonnyá tehetjük a gyermekeket az emberi kapcsolatteremtés igénylése iránt,

– a mindennapi közös éneklés és együttjátszás élménye meghatározó jelentőségű a kicsinyek életében.

A film második részét Forrai Katalin által vezetett zenei foglalkozások sorozata alkotja. Tanulságos volt látni, átélni, elemezni, hogy milyen színes és egyedi eszközökkel valósulhatnak meg a ritmus-érzék fejlesztés, zenei alkotókedv-és hallásfejlesztés feladatsorai.

A két részes DVD nagy sikert aratott a szakértő közönség körében.

A vetítést követő kerekasztal beszélgetés alkalmat adott arra, hogy a jelenlévő pedagógusok párhuzamot vonjanak a napjaink gyermekintézményeiben tapasztalható nevelő-oktató munka zenei jellemzői, 'elvárásai', valamint a filmből sugárzó – zenei szempontból is igényes – nevelői attitűd között. A beszélgetés során megerősítést nyert, hogy napjaink óvodai gyakorlata igen változatos képet mutat. A választható, szabadon adaptált, igen sokféle helyi nevelési programban az ének-zenei nevelés és maga az énekes játék különböző súllyal kap helyet. /vö. 363/2012 (XII.17.) Kormány Rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról – 2011. évi CXCV törvény 94./

A jelenlévők a film vetítését széles körben – továbbképző tanfolyamokon, képző intézményekben, pedagógiai konferenciák alkalmával – történő bemutatásra javasolták.

M. Dietrich Helga

Elindultunk szép hazánkból...

A Budapesti Monteverdi Kórus Erdélyben járt

Régi vágyunk teljesült: sok szép hazai és európai utazás után, végre Erdélybe látogathattunk. 2016. július első hetében, indulástól érkezésig hat napunk volt, és ez bizony igen rövid idő, ha közben négy hangversenyt is terveztünk, és nagy kört jártunk be Kolozsvár – Sepsiszentgyörgy – Csíksomlyó – Marosvásárhely csomópontokkal.

Magunk szerveztük az utazást, és bár sok kedves ismerősünk várt minket út közben, nem volt meghirdetett fesztivál vagy meghívó partner kórus, csak a megbeszélte hangverseny helyszínek kötötték meg a programunkat. Így tulajdonképpen szabadon választhattunk a tengernyi látnivaló, szívmengető történelmi emlékhely, festői kis templom, múzeum és ámulatba ejtően szép táj között. Erdély kútúnó ismerője, kórusunk énekesé és elnöke tervezte meg utunkat, és így olyan kiemelkedő helyszíneket látogattunk meg, mint a Segesvár, Kézdivásárhely (Székely Múzeum), Gelence, Csíkkarcfalva, Gyergyószentmiklós, Csíkszereda, Maréfalva, Szováta fürdő. Külön kiemeljük rövid látogatásunkat *Szentegyházán*, a Gyermekefilharmónia székhelyén, ahol *Haáz Sándor* csodálatos zenei és kulturális központot épített a környék gyermekeiből álló énekkarnak, zenekarnak, és világhírűvé tette együttesét.

Boldog emlékü Márton Áron püspök életútja, mély tiszteletet kiváltó példája adta az alap gondolatot ahhoz, hogy születésének 120. évében elinduljunk erre a gyönyörű útra, és így örömmel csatlakoztunk a Magyar Állam által meghirdetett „Márton Áron Emlékév” eseményeihez. Ez alkalomból tűztük műsorunkra *Szőnyi Erzsébet*: „Ima alkonyi harangszóra” című, gyönyörű alkotását is, amelynek szövege Csíkszentdomokosról, Márton Áron szülőhelyéről való.

A mű vegyeskari változatát kórusunknak ajánlotta a közel múltban 92. születésnapját ünneplő zeneszerző. A kezdő gregorián dallam a latin ima sorait idézik, majd népi szövegre fölépített drámai rész után, zengő Alleluja fejezi be a darabot, amelyet minden helyszínen nagy tapsal fogadott a közönség.

Műsorunk három nagy egységből épült föl, az elsöben magyar zeneszerzők motettái hangzottak el (Liszt Ferenc, Kodály Zoltán, Bárdos Lajos, Szőnyi Erzsébet, Orbán György, Csemiczky Miklós). A műsor második nagy egysége az európai zenetörténeti korok egyházi zenéjéből adott válogatást, (Händel, Vivaldi, Fauré, Rachmaninov). Erdélyben először adtuk elő a romantikus román szerző, G. Musicescu „Doamne buzele mele” kezdetű áhítatos, szép művét, amely az 50. zsoltár 17. versére készült („Uram, nyisd meg ajkamat...”).

A kórus műsorának harmadik része világi alkotásokat tartalmazott. *Marosvásárhelyen*, a Kultúrpalotában lehetőségünk nyílt arra, hogy magyar népzenei földolgozások oldják föl az imádságos művek hangulatát. Nagyon jól esett, hogy Bartók Béla, Kodály Zoltán, Pásztai Miklós, Karai József és Csiky Boldizsár darabjai mosolyt csalhattak az előadók és a közönség arcára.

FOTÓKAT KÉSZÍTETTE: VELICSEK LÁSZLÓ

Kollár Éva és a kórus

Kolozsváron, Erdély történelmi központjában, a Szent Mihály templomban volt az első hangversenyünk, és annak ellenére, hogy hajnali indulás, teljes napi utazás, több apró késleltető meglepetés után igen későn érkezünk meg a helyszínre, a lelkes hallgatóság nagy tetszésére énekeltünk. A koncert után szeretetteljes fogadtatásban részesített minket *Tóth Guttman Emese* asszony, a Romániai Magyar Dalosszövetség elnöke, *Dr. Potyó István* karnagy és *Kovács Sándor* főesperes, a Szent Mihály templom plébánosa. A Kolozsvári Rádió hosszú riportot készített együttesünkkel, (ez július 4-én, a Hangoló c. műsorban hangzott el).

Sepsiszentgyörgyi hangversenyünk ismét népes hallgatóság számára hozott nagy örömet. A hangverseny végén nem is akart elmenni a közönség, a kitartó taps után jó adag kürtös kaláccsal és egy kis pálinkával köszönték meg énekünket.

Sepsiszentgyörgyön éppen ott létünk idején folyt az Első Erdélyi Karvezető Szeminárium, amelynek létrehozója a kiváló fiatal karnagy és tanár, *Löfi Gellért*, – szakmai vezetője *Rozgonyi Éva* és *Ordasi Péter* karnagy volt. – Így adódott a lehetőség, hogy a Krisztus Király templomban

tartott hangversenyünkön a szeminárium hallgatói és oktatói is részt vettek. Barátságos találkozás volt. Kiderült, hogy azonos helyen vacsorázott a két társaság, ahol felszabadult, jó kedvű énekléssel örvendeztettük meg egymást.

Csíkсомlyón a „Sarlós Boldogasszony” ünnepi szentmise keretében énekeltünk, és ezután rövid hangversenyt adtunk. A Kegyetemplom hangulata mindenkit elvarázsol, és csak az idő múlása és a hátralevő utazás kényszere vetett véget a meghitt koncertnek.

Kolozsvári hangversenyünk volt utazásunk fénypontja. Rövid időnk jutott arra, hogy megcsodáljuk a Kultúrpalotát, ahol a koncertet adtuk. Azért így is elámultunk a magyar szecessziós épületek egyik legszebb alkotásán, amely minden részletében a XX. század elejének építészeti és belsőépítészeti pompáját és gazdagságát tükrözi.

Komor Marcell és Jakab Dezső, budapesti építészek (Lechner Ödön követői), valamint a további művészek: Körösfői-Kriesch Aladár, Nagy Sándor, Sidló Ferenc, Róth Miksa alkotásai. Említeni kell az 1913-ban fölavatott, romantikus Rieger-orgonát is.

Változatos és igen hosszú műsor állt össze erre az alkalomra, – hiszen minden szépséget szerettünk volna megszólaltatni, – és valóban, különleges koncentrációval, emelkedett és boldog énekléssel adtuk elő programunkat. Nagy megtiszteltetés volt számunkra, hogy *Csiky Boldizsár*, az erdélyi zenei élet nagy tekintélyű muzsikusa is eljött a koncertünkre. Ő ebben a városban él és alkot, korábban, hosszú éveken át a világhírű Kultúrpalota zenei igazgatója volt, és mivel a hangversenyünk is ebben a csodálatos épületben, a híresen kiváló akusztikájú Diszteremben volt, ünnepi pillanatot jelentett, hogy itt énekelhettük el neki a „Ker’be virágot szedtem...” kezdetű, kedves népdalfeldolgozását.

A művet tavaly nyáron, Szovátnán mutatta be az ottani fesztivál egyesített kórusa, Józsa Mónika karnagy vezetésével.

Csiky Boldizsár lelkes szavakon túl, őszinte elismerését fejezte ki gazdag, sokszínű műsorunkról. Értékes gondolatai mindnyájunknak életre szóló utraivalót adtak.

Műsorunk különleges darabja volt *Vasile Cazan*, román zeneszerző műve, amelyet magyar nyelven írt, Reményik Sándor: Templom és iskola című versének első és utolsó versszakára. Vasile Cazan

a kolozsvári Kultúrpalota mostani zenei igazgatója, karmester és karnagy. Hálásak vagyunk neki, hogy ezen a csodálatos helyszínen léphetünk föl. Több műve közül választottuk ki ezt a drámai művét. Természetes, hogy a mintegy ötszáz főnyi közönség, amelynek nagyobb része magyar volt, megrendülve hallgatta a gyönyörű hitvallást. Bizonyos, hogy ezzel a művével a zeneszerző, a nagyszerű muzsikós és tiszteletre méltó román ember, élete egyik legnagyobb ajándékát adta a testvérként mindinkább boldoguló magyar és román népnek. Egyébként, ő maga a három nappal korábbi, sepsiszentgyörgyi hangversenyünkön hallhatta darabját, mert szívbetegsége miatt csak ekkor tudták elengedni őt, hogy meghallgasson minket. A meghatódás és a kölcsönös köszönet szavai hangzottak el, amelyeket megsokszorozott az ottani közönség lelkes ünneplése is.

Mindkét koncertünk végén, Sepsiszentgyörgyön és Marosvásárhelyen is, – amint mesélték, – ritka eseménynek számított, hogy hosszan, állva tapsolt a hálás hallgatóság.

Dicséret illeti *Krasznai Gáspár* kollégánkat a zongora illetve orgonakíséretékért, és köszönjük *Horváth Csaba* énekesünk előadását, aki Kodály: „El kéne indulni” című népdalfeldolgozását szólaltatta meg a Kultúrpalotában, remek humorral és nagy sikerrel.

Köszönetet mondunk az Emberi Erőforrás Minisztériumának, valamint a Nemzeti Kulturális Alap Zenei Kuratóriuma tagjainak, hogy segítségükkel létre jöhetett hangversenykörutunk. Köszönet illeti kórusunk énekeseit is, akik dús évadunk végén vállalkoztak erre az utazásra.

Hamar eltelt a hat nap, gyorsan véget ért az élményekkel, muzsikával teli szép kirándulás. *Elindultunk szép hazánkból*, és elérkeztünk kincses Erdélybe, magyar történelmünk és kultúránk bölcsőjéhez. Úgy készülünk, hogy énekünkkel tiszteletünket fejezzük ki a magyar egyháztörténet nagy alakja, Márton Áron püspök munkássága előtt, hogy örömet víszünk kedves barátainknak, mindazoknak, akik Erdélyben segítettek nekünk a koncertek előkészítésében, és örömet adunk mindenkinek, aki meghallgat minket

Ha most mérleget készítünk, akkor azt érezzük, hogy mi kaptunk tőlük sok-sok élményt, megértést és szeretetet.

Mindig hálásak leszünk érte,
*a Budapesti
Monteverdi Kórus
és karnagya*

Kollár Éva

Kórusfesztivál Baján Pütkösdváró bajai kórustalálkozót rendeztek immáron VIII. alkalommal, 2016. május 7-8-án.

Tökéletes vendéglátás, nagyszerű szervezés, színvonalas kórusmuzsika. Így lehetne tömören jellemezni a fesztivált, amelyen hat énekkar adott egymásnak randevút.

A Bácskai Kultúrpalotában megrendezett hangversenyen *Szécsi Máté* művészeti vezető köszöntötte a telt házas közönséget. Kiemelte és megköszönte a város összefogását a szervezésben, *Makkai Gézáné*, a Bajai Liszt Kórus karnagyának önzetlen szorgalmát, amely nélkül nem jöhetett volna létre ez a találkozó.

A koncertet a házigazda énekkar, a **Bajai Liszt Ferenc Kórus** nyitotta meg. Színvonalas műsorukból kiemelkedett Tóth Péter: Lángok című darabja, amelyet a szerző az 56-os események emlékére írt, Dsida Jenő szövegére. A gyönyörű szöveg magával ragadta a kórust és közönséget. Az énekkar mindvégig átélten, dinamikailag is hitelesen szólaltatta meg Lassus: Matona mia cara, MacGillwray: Song for the Mira – amelyben a kíséret zongora: Kunosné Dankó Ilona, hegedű: Kubán Lóránd – is ragyogóan szolgálta a kórust, Franz Biebl: Ave: Maria, és Bárdos Lajos: Este van már kórusművét.

Makkai Gézáné karnagy ragyogó kezekkel irányította a nagy múltú, szép hangzású énekkart.

A Musica Viva Kamarakórus, *Lázár Emese* irányításával *Csantavér-ről* érkezett. Óriási misszió, hogy a nehéz körülmények között működő énekkar ilyen teljesítménnyel ajándékozta meg a publikumot. Műsoruk változatos volt, kiegyenlített, szép hangzásuk – a kis létszám ellenére is

(18 fő) – figyelemre méltó. Különösen tetszett a macedon népdal (Sto mi je Milo) ritmikus előadása. Bárdos Lajos: Hét kurta kórus c. darabját kissé megilletődötten adták elő, de szövegmondásuk így is artikulált, kifejező volt. Erről a kórusról még sokat fogunk hallani.

Az Érsekcsanádi Összhang Kórust *Bálint Márta* vezényelte, zongorán közreműködött Babenyec László. A 8 férfiből és 24 főből álló énekkar különösen a szép férfikari hangzásával tűnt ki. Szokatlan volt, hogy Casciolini: Panis Angelicus művét is magyarul énekeltek. Örömmel hallgattuk Gárdonyi: Szép könyörgés című művét, Mendelssohn: Verleih uns Frieden c. motettájában a szép építkezést csodálhattuk meg. Átütő erővel szólalt meg a ritkán hallható Almássy Kornél: Szent vagy jó Atyánk című imádsága.

A **Dr. Mihálka György Vegyeskar** *Makóról* érkezett, karnagya: *Gilinger Ildikó*, zongorán közreműködött Benkő Zoltán. Homogén hangzás, választékos műsor jellemezte előadásukat. Különösen szívesen hallgattuk a ritkábban énekelt Simpson: Ave vera corpus, Erőd Iván: Viva la musica, Steiner Béla-Kardos Antal: Vásárhelyi virágének című műveket. Előadásukat jó tempók, átélt éneklés, szép záratok jellemezték. Halmos László: Jubilate Deo című darabja volt a legkidolgozottabb, legértetebb műsorszámuk.

A **Balaton Vox Kórus** *Koncz Zsuzsanna* vezényletével *Balatonboglárról* érkezett. Közreműködtek: Takácsné Baja Erika (zongora) és Péterdi Gabriella (fuvola). Igényes műsor, átélt éneklés jellemezte műsorukat. Az énekkar hangzasképét meghatározta a szólamok, nemek aránya (12 férfi és 21 nő). Mosonyi Mihály: Liberájában szépek voltak a dinamikai váltások, Karai József: Adok Néked című darabja műsoruk tetőpontja volt. A ritkában hallható Láng István: Szerenád és Kocsár Miklós: Forintos nóták című darabjában a jó szövegmondást, kiváló tempókat csodálhattuk.

A hangverseny záró kórusa, egyben koronája volt a *Dr. Szabó Szabolcs* által vezetett **Komlói Pedagógus Kamarakórus**. Veretes műsorukban nagyítóval is nehéz hibát találni. Udvardy László-József Attila: Tél című kompozíciójában a szép színeket csodálhattuk, Pászti Miklós Lamentójában a szép szólókat, Ramirez: Missa criolla Kyriéjében az örömteli éneklést (még a karnagy is szólózott), Lotti 8-szólamú Crucifixusában gyönyörűek voltak a szólamvezetések, Kodály Zoltán-Petőfi Sándor: A magyar nemzet darabjában a nagyszerű éneklést megszépítette az arcok és hangok harmóniája, miként Kodály Esti dalában is.

A koncert legvégén Knut Nystedt: Laudate – vezényelt: *Dr. Szabó Szabolcs* és Verdi: Rabszolgakórusa hangzott el vezényelt: *Makkai Gézáné*, Pető Attila zongorakíséretével, valamennyi kórus előadásában. Külön is köszönjük *Pető Attila* mindenre kiterjedő, kiváló konferálását.

A fesztivál nem verseny volt, így minden kórus díszoklevéllel és ajándékkal térhetett haza. Az értékeléskor *Dr. Kerekesné Pytel Anna* és Nagy

Összkar

Ernő zsűri tagok köszönték meg a kórusoknak és karnagyaiknak a felejthetetlen estét.

Másnap délelőtt a Barátok Templomában ünnepi szentmisén vettek részt a kórusok, zárásként pedig Lukin László sírjánál helyezték el az emlékezés koszorúit.

Még a szombati hangverseny előtti köszöntőben hangzottak el az alábbi megszívlelendő gondolatok, melyeket *Lucen Price*, amerikai gondolkodó vetett papírra :

„Senki se tudja, mi valójában a zene. Előadjuk, hallgatjuk, komponáljuk és beszélünk róla, de valóságos lényét kevéssé ismerjük, mint közeli rokonát, az elektromosságét. Tudjuk, hogy segít elvonatkoztatni, hogy segítségével önmagunk felé fordulhatunk és megtisztulhatunk; tudjuk, hogy a meditáció olyan magasságokba repíti az emberi szellemet, ahol a kreativitás szabadon szárnyalhat; tudjuk, enyhíti a fájdalmainkat, oldja a szorongásainkat, eloszlatja félelmeinket, felpezsdíti kedélyünket, felkorbácsolja bátorságunkat, tiszta és merész gondolatokra buzdít, megacélozza az akaratot, finomítja az ízlést, felderíti a szívet, ösztönzi az intellektust, és még sok egyéb érdekes, csodálatos dolgokra képes. És mégis, hiába tudjuk és cselekedjük ezt, nem ismerjük a zene mibenlétét. Talán az egyetlen lehetséges válasz az, hogy a zene maga a Teremtés.”

A két napos bajai rendezvény igazolta a fenti szavakat.

Nagy Ernő

A Törökbálinti Cantabile Vegyeskar Salzburgban

2016. június 17-én a törökbálinti kórus Ausztriába utazott, hogy eleget tegyen egy salzburgi meghívásnak. A Cantabile Vegyeskar Salzburg legnagyobb katolikus templomában, a Dómban adott nagyszerű koncertet, előtte pedig a Ferencesek Templomában közreműködött a délelőtti misén.

Már többször megállapítottam – gondolom, ezzel nem vagyok egyedül, – hogy más érzés nagy templomban, pl. katedrálisban játszani, mint egy hangversenyteremben. S még külön plusz élményt ad, ha szól az orgona. A nagy tér hanghatása mindig különös, fenséges hangzást varázsol.

Még sehol nem tapasztaltam, hogy a hosszú, kb. 7 másodperces visszhang inkább segíti a zenei hatást, mintsem megnehezítené az összjátékot. (kórus – orgona, esetleg szólisták esetén) Itt a különleges echo a muzsikuskok segítőtársa. Annak ellenére, hogy minden hang külön-külön érzékelhető, a hallgatóság a harmóniának részese. A nagyszerű akusztika valósággal a mennyekebe röpíti az előadókat, s a publikumot egyaránt.

Köszönet illeti *dr. Czifra Jánost*, Salzburg egyházzenei vezetőjét, akinek révén fantasztikus élményben részesülhetett a magyar vendégkórus.

A műsorban Bach, Mozart, Rheinberger, Franck, Bizet, Liszt, Koltay Gergely és Young művei hangzottak el, valamint Doyle „Non nobis Domine” kórusa az V. Henrik c. filmből. Vezényelt a kórus karnagya *Vékey Mariann*, orgonán közreműködött e sorok írója,

Nagy Márta

Mesterkurzusok Szegeden és Balassagyarmaton

Tanárok és diákok alig várják a júniust, a tanév sokak által áhított befejezését. Szép számmal akadnak olyanok is, akik munkával töltik a nyári szünet egy részét, mivel szűkebb környezetben szeretnék gyarapítani tudásukat.

Manapság szinte divat fesztiválokat és kurzusokat rendezni. A '70-es években még ritkaságnak számított egy-egy nemzetközi Bartók vagy Kodály Szeminárium. Csak később, a '80-as évektől szélesedett a választék. Egyre több város, iskola, szervezet vállalkozott arra, hogy neves művészek égíse alatt hirdesse meg a nyári mesterkurzusokat a tanulni vágyók számára.

Erdekes összevetni az évek alatt bekövetkezett változásokat. Természetesen nem voltam jelen az összes rendezvényen, de eddigi tapasztalataim azt mutatják, hogy az aktív jelentkezők száma nem csökken, ellenkezőleg, növekszik. Viszont érzékelnem kell, hogy a passzív hallgatók gyakorlatilag eltűntek. (Kíváncsi lennék a kollégák véleményére e megválaszolatlan kérdésben.) Az végképp elszomorít, hogy az órákon az aktív hallgatók jelenléte igen változó. Előfordul, hogy csak két-három résztvevő ül a széksorok között. Szinte általános jelenség, hogy nem kíváncsiak egymás produkciójára napjaink diákjai. Nem hallgatják egymást, sokszor még országos versenyen se, pedig azáltal szélesedne látókörük, hogy betekintenek egy-egy kollégájuk műhelymunkájába, előadásába.

Annál több optimizmusra ad okot a *Szegedi Tudományegyetem Zene-művészeti Karán* megrendezett Nyári Akadémia ellenpéldája. Immáron 12. alkalommal hirdették meg az idei kurzust zongora, vonós és fúvós szekcióban, valamint magánénekesek számára. (Én utóbbi szakon vehettem részt, mint vendégtanár.)

A továbbképzésre számos országból érkeztek 17-35 év közötti muzsikuskok (pl. Izland, Svájc). Többen jöttek felsőfokú intézmények valamelyikébe felvételizők, egyetemisták, valamint diplomás fiatalok, minek köszönhetően igen magas volt a színvonal. Örömmel látni, hogy ezeknek a pályájuk elején álló zenészeknek kiapadhatatlan a tudásszomja. Pénzt, időt, s nem kevés energiát áldoznak saját fejlődésük érdekében.

Az énekesekkel idén is rendkívüli intenzitással foglalkozott **dr. Temesi Mária** és **Andrejcsik István**. Szemmel látható volt, miként fejlődnek napról-napra a hallgatók, hogy válik valóra a kurzus lényege: új utakra világít rá a Mester, s ezáltal mutatva távlatokat a tanulni vágyóknak. Sokszor egy mondat, néha egy-egy szó segít abban, hogy a növendék megérezze, megtalálja, mi a legegyszerűbb technikai megoldás a zenei mondanivalóhoz. Emlékeim szerint korosztályom mesterei mindig általános módszert akartak nekünk átadni. Egy olyan kulcsot próbáltak

a kezünkbe adni, mellyel nemcsak egy konkrét műhöz jutunk közelebb, hanem olyat, aminek segítségével képesek leszünk eligazodni a zeneirodalom különböző stílusai között.

Köztudott, hogy a tömegkommunikációs eszközök rohamos terjedése során a személyes emberi kapcsolatok fellazulásának lehetünk tanúi. A hét júliusi nap ennek az ellenkezőjét példázza: Szegeden, mondhatni, összekovácsolódott a tanszak, baráti szálak szövődtek. Ezt nagy örömmel jegyzem meg, mivel manapság egyre ritkábban látni hasonlót.

Másik negatív tapasztalatom az internettel kapcsolatban azt mutatja, hogy a zenét tanulók egyre kevésbé olvasnak jól kottát. A diákok minél hamarabb szeretnék elsajátítani egy-egy darabot, s ehhez segítségül a youtube-ot hívják. „Etalon” felvételeket keresnek, lehetőleg sztár előadókkal, ahelyett, hogy kialakítanák saját elképzelésüket. Tehát fordított a tanulás sorrendje: a készen kapott előadásokat fül után memorizálják, s nem kottából tanulják meg. Ennek törvényszerű következménye, hogy egyre kevésbé tudnak blattolni. – Arról nem is beszélve, hogy nem ismerik az elméleti tantárgyak jelentőségét, azok gyakorlati hasznát, s nem tudnak szolmizálni.

Szegedi kurzus résztvevői

Egy hetes intenzív együttlét célja nem lehet ugyanaz, mint egy szemeszteré. A rövid időszak mégis adhat hatalmas lökést a résztvevők számára: az új közeg, intézmény, társaság, s főleg a kurzust irányító tanár tudása és személyisége meghatározza a tanítás légkörét, intenzitását, s annak jövőbeli hatékonyságát. A zárókoncerten, melyen a két oktató is közreműködött, ki-ki lemérhette fejlődésének szintjét. Szeged lelkes, és a mai napig a zene iránt érdeklődő közönsége nagy sikerű hangverseny részese lehetett 2016. július 11.-én, a Fricsay-teremben.

30. alkalommal szervezte meg *Balassagyarmaton* a nyári tábort a *Rózsavölgyi Márk Zeneiskola* „Zene határok nélkül” címmel.

A mottóból kitűnik, hogy nemzetközi résztvevőkre is számítottak a rendezők a 15-30 közötti korosztályt megcélözva. Idén is érkeztek diákok Hollandiából, Kínából stb. A hangszeresek számára lehetőség nyílt kamarazenélésre, énekesnek pedig kórusban való részvételre. Az esti koncerteken nemcsak a tábor hallgatói, hanem tanárai is felléptek.

A népes zongora és vonós tanzsak mellett szép számmal jelentkeztek fuvolisták, és magánénekesek is. Utóbbiakkal immáron harmadik alkalommal foglalkozott Kossuth-díjas operaénekesnőnk, **Tokody Ilona**, aki jelenleg a Pécsi Jannus Pannonius Egyetem Zenei Tagozatának professzora. Különleges élmény mellette dolgozni: látni, s hallani, amint bemutat egy-egy motívumot, frázist, esetleg hosszabb részletet, netán egy egész művet, légyen az akár bariton (sic!) ária (pl. Germont). A zenei formálás nagy mesterével találkozhatott a hallgatóság, amely megcsodálhatta, miként adja elő a nemzetközileg is ismert művésznő a választott darabot, s hányféleképpen lehet stílusosan megformálni, kifejezni valamit. Ámulatba ejtően figyelhettük azt a magától értetődő természetességet, ahogy pl. egy magyar népdalhoz nyúl. Kodály feldolgozásait a legegyszerűbb eszközökkel interpretálta minden sallang nélkül. Muzikalitása, tiszta szövegmondása, a dalok érthető prózodiája szinte elképzelhetlenné teszi számunkra, hogy van egyéb jó megoldás is. Talán ez inspirálhatta azt a pécsi zeneszerző hallgatót, aki *Tokody Ilonának* ajánlva megharmonizálta az „Erdő mellett estvéledtem...” kezdetű népdalt.

Köszönet illeti a zeneiskola vezetőjét, *Ember Csabát*, aki rendületlen lelkesedéssel tesz, szervez a magyar zenei élet színvonalának megőrzéséért Balassagyarmaton.

Nagy Márta

Erdélyországban járva

A Magyar Kodály Társaság Szabolcs-Szatmár-Bereg-megyei Tagcsoportja idén augusztusban, négy napra Erdélybe látogatott. Az igényes programot egyesületünk tagja, *Belinszky Etelka* állította össze.

Az első napon olyan kastélyokat kerestünk föl, amelyek alig-alig ismertek a magyarországiak előtt, hiszen csak az elmúlt két-három évben nyitották meg kapuikat a látogatók előtt. *Marosvécsen* a reneszánsz Kemény-várkastélyt maga a család leszármazottja mutatta be nekünk. A történelmi termek és szobák irodalmi örökségünk fontos részének tanúi, hisz 1926 és 1944 között itt „működött” a Kemény János író által alapított Erdélyi Helikon, melynek tagja volt – többek között – Áprily

Lajos, Kós Károly, Dzsida Jenő, Reményik Sándor, Tamási Áron és Nyíró József is. A csak 2014 novemberétől látogatható kastély dísztermét, illetve beépített „nagy teraszát” még a megérkezésünket megelőző napon is rendezték. Ezután felkerestük a kastély parkját is, ahol Kemény János és hitvese Augusztá, Kemény Klió operaénekesnő – és 2000 óta Wass Albert nyugszik.

Gernyeszegen a szép parkban álló Teleki-kastélyt néztük meg, mely 1772 és 1803 között nyerte el barokk külsejét, a gödöllői mintájára. Ennek felújítása még folyik, de lépcsőháza, bálterme és sarokszobái már így is illúziókeltőek.

A második napon az UNESCO világörökségi listájára 1993-ban felvett száz erődtemplomok közül látogattunk meg hármat. A legtekintélyesebb a háromszoros erődfallal övezett *berethalmi*, mely már 1991-ben Europa Nostra díjat kapott, s majd három évszázadon át volt Szászország püspöki temploma. A mérnökablakokkal, csillaghálós boltozatával és Erdély legnagyobb szárnyas oltárával kivételes művészettörténeti értéket képvisel.

Almakerék erődtemplomának száz évvel ezelőtti restaurálásakor bukkantak rá arra a XIV. századi ötsoros falképsorozatra, mely kiterjedésében és ikonográfiai komplexitását tekintve is egyedülálló Erdélyben.

A FOTÓKAT A SZERZŐ KÉSZÍTTETTE

A csak meglehetősen viszontagságok árán megközelíthető *Szászfehéregyházán* egy különösen festői erődtemplomot látogattunk meg, talán ez őrizte meg leghívebben az öt-hatszáz évvel ezelőtti száz templomok

képét. Ennek tornyába is felkapaszkodtunk. Az erődfal bástyáiban a szász élet minden napjait és a szász kultúra emlékeit bemutató kiállításokat rendeztek be. A templom tornyából pedig a pompás panorámában gyönyörködhattunk.

A csíki és csángó kulturális örökségnek szenteltük a harmadik napot. *Csíkszeredában* a *Makovecz Imre* által tervezett templomot kerestük fel elsőként, majd a történelmi belvárossal ismerkedtünk. A Mikó várban található Csíki Székely Nemzeti Múzeumban rendkívül érdekes vártörténeti kiállítást láthattunk, mely a szemléletes és érzékletes bemutatás magas szintű példája. Itt tekinthettük meg a frissen restaurált műtárgyak és könyvek kiállítását, valamint a Budapestről áthozott Csontváry-kiállítást, mely

a festőóriás közel félszáz remekművét tárta elénk. Innen – az 1159 m magas Fügés-tetőn megpihenve – az ezeréves határhoz, *Gyimesbükkre* hajtottunk. Ott felkerestük a legkeletibb MÁV-bakterházat, a Rákóczi-várat, majd pedig *Borospatakán* a csángó skanzent, ahol tucatnyi áttelepített házban tanulmányozhattuk a csángók tárgyi világát, viseletét.

A *Kesice együttes* néptáncosainak és a Molnár Szabolcs vezette Gyüttment Zenekar autentikus műsora után egy csángó ételekből összeállított vacsorával búcsúztak el tőlünk.

A negyedik napon *Farkaslakán* az ötven éve elhunyt Tamási Áron (1897–1966) sírját és a mellette álló kopjafás Trianon emlékművet tekintettük meg, de felkerestük a falu 170 éves katolikus templomát is. *Bánffyhunyadon* a XIII. századi, a mai formáját a későbbi átépítések során elnyert református templomot látogattuk meg, mely méltán büszkélkedik az írásos kézimunkákkal és a pompás kazettás mennyezettel.

Társaságunk tagjaival – önmagukat meg nem hazudtolva – erdélyi népdalokat énekelünk autóbuzson, templomokban, fogadóknak. De énekelünk mást is: a marosvecsei sírkertben a Himnuszt, Farkaslakán a Székely fohászt (Bartók Béla zenéjével és Tamás Győző versével), Csíkszeredában Mária-énekeket, Bánffyhunyadon református zsoltárokat...

Tudjuk és érezzük, hogy a kincses Erdély minket mindig szívessen vár!

Dr. Sipos László

Konferencia és koncert

Bartók Béla és Járdányi Pál emlékére

Pesti Vigadó, 2016. október 10-11.

A Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézete konferenciát szervez Bartók Béla születésének 135. és Járdányi Pál halálának 50. évfordulója tiszteletére.

A konferencia során a szervezők a közkezdvelt témakörök mellett számos eddig kevésbé feltárt kulturális jelenséget is a figyelem középpontjába állítanak.

A konferencia előestéjén kerekasztal-beszélgetésre hívjuk a kultúra-szervezés néhány kimagasló szakemberét. A kérdések, melyekre választ várunk:

Vajon el lehet-e adni minden jegyet egy Bartók-koncertre? Best of-e a Bartók-életmű? Mennyiben mondhatjuk azt, hogy a Bartók, Járdányi, de akár Liszt, Erkel és Kodály mindannyiunk zenéje? Lehet-e olyan helyszínen Bartók vonósnyegyeseiből koncertet szervezni, ahol nincs mosdó?

A beszélgetés célja, hogy a közönség számára feltárja a kultúra saját erőforrásait, illetve más dimenzióktól (pl. gazdaság, politika, oktatás) szükségszerű függőségének mértékét. Ha a beszélgetés egyik hallgatója meri majd Bartók nevét B'Art-ók-ként leírni, mint márkavédjegyet, akkor az est már nem zajlott le hiába. A programot a Járdányi Pál emléket megidéző film bemutatása zárja.

A keddi konferencián a következő témakörökben hallhatnak előadásokat: életmű, népzene, művészetelmélet, társművészetek.

Amíg az közismert, hogy *Bartók Béla és Járdányi Pál* életművét a népzenevel való találkozására határozta meg, addig az a folyamat, amely során Bartók felfedezte, hogy mi is az a népművészet, kevésbé tárgyalt.

A tudományos ülésszak számos esetben életközeli is kívánja tenni a két ikonikus művészt. Előadás szól majd Bartók elefánt-csonttornyáról és az abból való szökési kísérletéről. Járdányi Pál forradalom előtti, alatti és utáni tevékenysége eddig nem került tárgyalásra, ahogy az sem, hogy a zeneszerző magatartása több mint hősies. Egy olyan televíziós dokumentum ritkaságot is bemutatunk, amelyben Kodály és Bartók egy asztalnál ülve beszélnek a IFMC 1964-es budapesti konferenciájáról, valamint a magyar népdalok rendszerezésének akkori helyzetéről.

Összegezve a konferencia egészét, a rendezvény legfontosabb jellemzője, hogy néprajzkutatókon és zenetörténészeken túl irodalom- és esztétikatudományi előadókat is megszólaltat, sőt, aktív zenészek és alkotóművészek elmélkednek Bartókról és Járdányiról.

A napot egy ritkán hallható műveket felsorakoztató hangverseny zárja, amelynek egyediségét az adja, hogy a két évfordulós szerző egymás

életművére rimelő alkotásait vonultatja fel. Járdányi Pál számára Bartók Béla zenéje jelentette kiindulópontot saját művészi önértelmezéséhez. Az esten megszólaló népszerű Bartók-művek (Magyar képek, III. zongoraverseny, egyneműkarok) mellett Járdányi jelenleg nem játszott, ám a kor zenekari irodalmából kiemelkedő alkotásai csendülnek fel. A Divertimento Concertante (1949) noha szorosan kapcsolódik a magyar zenetörténet nagyzenekari koncertóihoz, s bár Bartók és Kodály együttes inspirációja is felfedezhető benne, igencsak önálló nyelvezetű neoklasszicista műalkotás. E klasszicizáló jellege 1951-ben elégséges ok volt Járdányi politikai üldözésére. Az, hogy Járdányi talpon maradhatott, részben a Tisza mentén (1951) című szimfonikus költeménynek köszönhető. A fiatal kórustagok derűje, Sapszon Ferenc Kossuth-díjas karnagy remek műértelmezése, Moczári Károly briliáns zongoratechnikája, az Art's Phil-Harmony magas intenzitású összjátéka, Bartal László erélyes érzékenysége közös garancia az est színvonalára. A kétnapos rendezvény ingyenesen látogatható a szakmai közönség számára, a részvétel azonban regisztrációhoz kötött, amely a Pesti Vigadó honlapján érhető el. <http://vigado.hu/programok>

A hangverseny műsora:

Bartók Béla: Magyar képek – szvit

Járdányi Pál: Divertimento concertante (új ősbemutató)

Bartók Béla: III. zongoraverseny

Járdányi Pál: Kórusművek (ősbemutató)

Bartók Béla: Kórusművek

Járdányi Pál: Tisza mentén – szimfonikus költemény (új ősbemutató)

Közreműködnek:

Art's Phil-Harmony Zenekar Bartal László vezetésével

Jubilate Leánykar Sapszon Ferenc vezényletével

Moczári Károly zongoraművész

Műsorvezető: Fehér Anikó

100 éves lenne dr. Kovács Géza

Szerencsés embernek tarthatja magát az, aki saját szakmáját annyira szereti, hogy szórakozásnak éli meg. Dr. Kovács Géza esetében erre a következtetésre juthatunk. Csak csodálni lehet azt a bölcsességgel párosuló hallatlan fölényes tudást, mellyel rendelkezett. Végtelen ember-szeretete, szeizmográfra hasonlító érzékenysége, empátiája egyedülálló.

Az '50-es évek közepétől a Zeneakadémia tanárai és hallgatói körében egyre gyakoribbá váltak a foglalkozási ártalmak. Mindenki előtt rejtély

volt, mi okozza a koncertélet kiválóságainak és a tehetséges fiataloknak leromlását. Egyre nyilvánvalóbbá váltak az idegrendszeri problémák, – az enyhe kimerültségtől, vegetatív labilitástól kezdve a súlyos esetekig, – valamint hangszeresek esetén a rossz testtartásból származó fájdalmak, a túleröltetésből fakadó makacs ínhüvelygyulladások. Ezekre a megoldást maga *Kodály Zoltán* sürgette, mire a Zeneakadémia vezetősége segítséget keresett. Így esett a választás dr. Kovács Gézára.

1959-ben még nem lehetett tudni, hogy ezzel teljesen új utat nyit a zenészek számára. A bölcs emberek nemcsak saját koruk problémáit látják, hanem azoknak a jövőbeni megoldásait is. Dr. Kovács Géza több-éves kutatómunkával feltárta a zenei foglalkozási ártalmak kialakulásának okát és speciális edzés módszert dolgozott ki. Megvetette a zenei munkaképesség-gondozás alapjait, s ezáltal hosszútávon könnyítette meg a muzsikuskok mindennapi életét. Évente több százan vettek részt tornaóráin, kül- és belföldről egyaránt. Zenészek, s más foglalkozásúak is felkeresték tanácsaiért.

A zsenialitás adottság: személyiségtől függ, ki mit tud kezdeni vele. Kovács Gézának megadatott, hogy kibontakoztathatta tehetségét. Évek során hatalmas tudásra tett szert, amit nemcsak hasznosított, hanem át is adott az utódoknak. Több mint négy évtizedes munkássága alatt kidolgozta azt a módszert, amit azóta – hála *dr. Pásztor Zsuzsának* –, több ezren megismerhettek, s továbbvisznek.

Abban a szerencsében részesültem, hogy mindkettőjüket személyesen ismerhettem, illetve hallgatója lehettem az ELTÉ-n bevezetett zenei munkaképesség-gondozás szak első évfolyamának. Fantasztikus élmény volt nemcsak „belekóstolni” a módszerbe, hanem Pásztor Zsuzsa segítségével a gyökerekig leásni. Aki rendszeresen látogatta Géza bácsi óráit, a lazító-erősítő-nyújtó gyakorlatokon felül mindig logikus magyarázatot kapott arra, mit miért csinálunk pont úgy, ahogy. (Sokkal könnyebb elfogadni dolgokat, miután megértettük, tudatosítottuk azokat!) Az életből vett példák végeláthatatlan sorával találkozhattunk egy-egy óra alkalmával.

Nagyon sokszor kértek konkrét segítséget az órák résztvevői, akik megoldásként mindig célirányos választ kaptak. Pl. egy-egy probléma feltárása után Géza bácsi sohasem ötletszerűen cselekedett. Rövid- és hosszú távú tervet dolgozott ki, melyet felügyeletével, bátorító szeretetével, odaadó figyelmével követett. Zenészek százai köszönhetik neki, hogy kisebb-nagyobb sérülés, esetleg betegség miatt nem tört ketté muzikus pályájuk.

Géza bácsi sokunk számára örök példa: miként lehet megőrizni egészségünket, illetve mit szükséges ennek érdekében tennünk, s hogy kell időnként ökonómikusan beosztani, kihasználni. Nemcsak szavakkal, hanem mindennapos példával járt elől.

Nagy Márta

NOVEMBERI HANGVERSENYEK

Emlékhangverseny **Bárdos Lajos: Bartók emlékére**

Bartók Béla születésének 135. – Bárdos Lajos halálának
30. évfordulója tiszteletére

2016. november 13-án, 6 órakor
a Zeneakadémia Solti termében

KÖZREMŰKÖDŐK:

Kós Károly Általános Iskola, Kicsinyek Kórusa – *Mitók Monika*
Szegedi Bartók Béla Nőiakar – *Ordasi Péter*
Ceglédi Kossuth Lajos Gimnázium Leánykara – *Soltészné Lédeczi Judit*
Erkel Ferenc Vegyeskar – *Cseri Zsófia*
Egri & Pertis Zongoraduó

A Bárdos Társaság és a KÓTA rendezésében

*

Szőnyi Erzsébet szerzői estje

2016. november 19-én 6 órakor,
az Óbudai Társaskör hangversenytermében

KÖZREMŰKÖDŐK:

Marczibányi téri Kodály Iskola, Kicsinyek Kórusa – *Körber Katalin*
Budapesti Monteverdi Kórus – *Kollár Éva*
Törökbálinti Cantemus Kórus – *Vékey Mariann*
Nagy Márta – zongoraművész
Szecsódi Ferenc – hegedűművész
Nagy Enikő – brácsaművész

Magyar Kodály Társaság és az Óbudai Társaskör rendezésében.

Krónikás: *Márkusné Natter-Nád Klára*

Ünnepi konferencia

Dr. Kovács Géza

a ZENEI MUNKAKÉPESSÉG-GONDOZÁS
pedagógiájának megteremtője
születésének 100. évfordulója alkalmából,
melyre szeretettel várjuk a Kovács-módszer barátokat,
tanárokat, művészeket, iskolai és óvodai
pedagógusokat és minden kedves érdeklődőt

A konferencia védnöke

Dr. Réthelyi Miklós

professzor emeritus

az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottság elnöke

Helyszín:

Eötvös Loránd Tudományegyetem, Zenei Tanszék
1088 Budapest, Múzeum krt. 4. F épület, Kodály terem.

Időpont:

2016. október 29. szombat

Program

- 9:00 Regisztráció
- 9:30 Léggömbös bemelegítés – Vezeti dr. Pásztor Zsuzsa
- 10:15 Köszöntő – Dr. Bodnár Gábor tanszékvezető
- 10:30 Megnyitó – Dr. Réthelyi Miklós professzor emeritus
- 10:45 J.S.Bach–Kurtág: Das alte Jahr vergangen ist – G-dúr duett – Gottes Zeit ist die allerbeste Zeit – Kurtág György és Kurtág Márta. DVD-film, BMC 2015.
- 11:00 Emlékezés dr. Kovács Gézára – Filmbemutatók
- 12:00 Szünet
- 13:00 Előadások a Kovács-módszer alkalmazásairól
- 15:00 Szünet
- 15.15 Eredmények és távlatok – Új kiadványok bemutatása, beszélgetés
- 17:00 A konferencia zárása

Budapest, 2016. június 15.

zenetanár, egyetemi oktató
[www. KovacsMethod.com](http://www.KovacsMethod.com)

A visszajelzéseket kérjük erre a címre:
drpasz@t-online.hu